

Even Høydahl (red.)

**Innvandrere og norskfødte med
innvandrerforeldre i Bærum**

Innhold

3. Innvandrere og norskfødte med innvandrere-foreldre i Bærum	105
3.1. Innledning.....	105
3.2. Demografi, innvandringsgrunn og valgdeltakelse.....	106
3.2.1. Demografi.....	106
3.2.2. Mange nasjonaliteter, flest polakker.....	106
3.2.3. Innvandrere etter innvandringsgrunn og landbakgrunn.....	114
3.2.4. Valgdeltakelse ved kommunevalget 2011.....	118
3.3. Bruk av barnehage og kontantstøtte	121
3.3.1. Barnehage.....	121
3.3.2. Kontantstøtte.....	123
3.4. Utdanning.....	124
3.4.1. Deltakelse i videregående utdanning	124
3.4.2. Gjennomstrømming i videregående utdanning.....	125
3.4.3. Utdanningsnivå	126
3.4.4. Deltakelse i høyere utdanning.....	126
3.5. Arbeid.....	127
3.5.1. Sysselsettingsnivå.....	127
3.5.2. Arbeidsledige	128
3.5.3. Næringer	129
3.5.4. Selvstendig næringsdrivende	130
3.6. Økonomiske levekår.....	131
3.6.1. Inntekt	131
3.6.2. Sosialhjelp.....	132
3.6.3. Uførepensjon.....	133
3.6.4. Alderspensjon	134
Referanser	135
Figurregister	136
Tabellregister.....	137

3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum

3.1. Innledning

I 2007 ga SSB ut en rapport med nøkkelinformasjon om innvandrerbefolkningens demografi og levekår i 12 kommuner og fem av bydelene i Oslo med størst andel ikke-vestlige innvandrere (Aalandslid 2007). Rapporten var finansiert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Denne rapporten blir nå fulgt opp med en lignende rapport, denne gangen på oppdrag fra IMDI og Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD).

Siden 2006 har det skjedd en hel del på innvandringsfeltet. Det viktigste er at det har kommet mange flere arbeidsinnvandrere til landet i løpet av de sju årene, de fleste av dem fra EU-land. I tillegg har antallet barn født av innvandrere i Norge økt. Dessuten har SSB revidert klassifiseringer og betegnelser som brukes i statistikken. I 2006 var det nesten utelukkende fokusert på innvandrere og barn av innvandrere fra «ikke-vestlige» land. Betegnelse «vestlig» og «ikke-vestlig» er nå byttet ut med en ny todeling. I tillegg er «førstegenerasjonsinnvandrere» byttet ut med «innvandrere», mens «andregenerasjonsinnvandrere» eller «etterkommere» nå betegnes som «norskfødte med innvandrerforeldre» (se boksen).

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Videre i teksten vil det bli referert til *innvandrere* og *norskfødte med innvandrerforeldre*. Med innvandrere mener vi de som er født i utlandet av utenlandske foreldre, og som selv har innvandret til Norge. Norskfødte med innvandrerforeldre brukes som benevnelse for personer født i Norge med to foreldre som er innvandrere. Med *innvandrerbakgrunn* mener vi her summen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Landbakgrunn

EU, Nord-Amerika etc. er en forkortelse for EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand. Inkluderer også Sveits.

Afrika, Asia etc. er en forkortelse for Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS.

Samtidig som «vestlig» og «ikke-vestlig» forsvant som begrep, byttet også EU-landene i Øst-Europa landgruppe. De fleste nye innvandrere som har kommet de siste årene, har kommet fra «EU, Nord-Amerika etc.». Derfor har det vært naturlig å ta også denne gruppen med i beskrivelsen av den delen av befolkningen som har innvandrerbakgrunn.

Siden forrige rapport hadde data fra 2006, er det gjort sammenligninger med 2006 noen steder i rapporten.

Følgende kommuner har fått hver sin rapport: Fredrikstad, Bærum, Asker (ny), Lørenskog, Skedsmo, Oslo, Drammen, Skien, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Bergen, Trondheim. Og disse bydelene i Oslo: Gamle Oslo (ny), Grünerløkka (ny), Bjerke, Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand.

Alle kommune- og bydelsrapportene følger samme mal. Etter innledningen følger kapittel 2, som omhandler demografi, innvandrergrunn og deltakelse i kommune- og fylkestingsvalget i 2011. Kapittel 3 beskriver bruk av barnehage og kontantstøtte. I kapittel 4 er utdanning temaet. Kapittel 5 er en beskrivelse av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på arbeidsmarkedet. Og kapittel 6 beskriver noen aspekter ved økonomiske levekår.

3.2. Demografi, innvandringsgrunn og valgdeltakelse

- 18 prosent av innbygger i Bærum hadde innvandrerbakgrunn ved inngangen til 2013, 4 prosentpoeng høyere enn i Norge under ett. Polakker er den største gruppen i Bærum. Iranere er likevel gruppen som er mest overrepresentert i kommunen.
- Majoriteten (85 prosent) av de med innvandrerbakgrunn er innvandrere, 15 prosent er norskfødte barn med innvandrerforeldre, nesten det samme som for hele landet.
- Halvparten (49 prosent) av dem med innvandrerbakgrunn har bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. For landet er andelen 43 prosent.
- 41 prosent av innvandrerne i Bærum har bodd i Norge mer enn 10 år, og 25 prosent har vært mindre enn 3 år i landet. I landet som helhet har 36 prosent mer enn 10 år botid og 28 prosent mindre enn 3 år.
- Mange av innvandrerne bor i og nært Sandvika.
- Innvandrere og deres norskfødte barn sto for tre fjerdedeler av befolkningsveksten i Bærum i årene 2010-2012. De med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. sto for 40 prosent av veksten i årene 2010-2012 og de fra Afrika, Asia etc. 36 prosent.
- Av innvandrerne med registrert innvandringsgrunn har 34 prosent kommet ved familieinnvandring, 34 prosent som arbeidsinnvandrere og 24 prosent av fluktgrunner.
- Høy valgdeltakelse blant innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. i kommunevalget, under landsgjennomsnittet i gruppen for dem fra Afrika, Asia etc. Innvandrere er underrepresentert i kommunestyret.

3.2.1. Demografi

Ved inngangen av 2013 hadde Norge vel 5 millioner innbyggere. Av disse hadde 711 000 personer innvandrerbakgrunn, noe som tilsvarte 14 prosent av befolkningen. Det var 593 000 innvandrere og 117 000 norskfødte med innvandrerforeldre.

I Bærum var det ved samme tidspunkt 116 700 innbyggere, 20 800 av dem, det vil si 18 prosent, hadde innvandrerbakgrunn, som er 4 prosentpoeng over landsgjennomsnittet. Nesten halvparten av dem hadde bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc., som er over landsgjennomsnittet på 43 prosent.

3.2.2. Mange nasjonaliteter, flest polakker

Bærum har innvandrere fra 157 forskjellige land, dette er 10 flere land enn i 2006. Den største gruppen – norskfødte med innvandrerforeldre ikke inkludert – har opprinnelse fra Polen, og er med sine 2 950 personer eller 16 prosent den *klart* største enkeltgruppen i kommunen, mer enn dobbelt så stor som de 1 370 personene fra Sverige. Andre store enkeltgrupper er personer fra Iran, Filippinene, Danmark og Storbritannia. Innvandrere fra Polen er den største gruppen i hele 211 av landets kommuner (2012-tall).

Tabell 3.1. Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2013. Antall og prosent. Hele landet og Bærum

	Hele landet	Prosent av folketallet i Norge	Bærum	Prosent av folketallet i Bærum	Prosent som bor i Bærum per gruppe
Hele befolkningen	5 051 000	100,0	116 680	100,0	2,3
Personer med innvandrerbakgrunn ..	710 000	14,1	20 760	17,8	2,9
Innvandrere	593 000	11,7	17 630	15,1	3,0
Norskfødte med innvandrerforeldre	117 000	2,3	3 130	2,7	2,7
EU, Nord-Amerika etc.	303 000	6,0	10 160	8,7	3,4
Innvandrere	282 000	5,6	9 370	8,0	3,3
Norskfødte med innvandrerforeldre	20 000	0,4	790	0,7	3,8
Afrika, Asia etc.	408 000	8,1	10 600	9,1	2,6
Innvandrere	311 000	6,2	8 260	7,1	2,7
Norskfødte med innvandrerforeldre	97 000	1,9	2 350	2,0	2,4

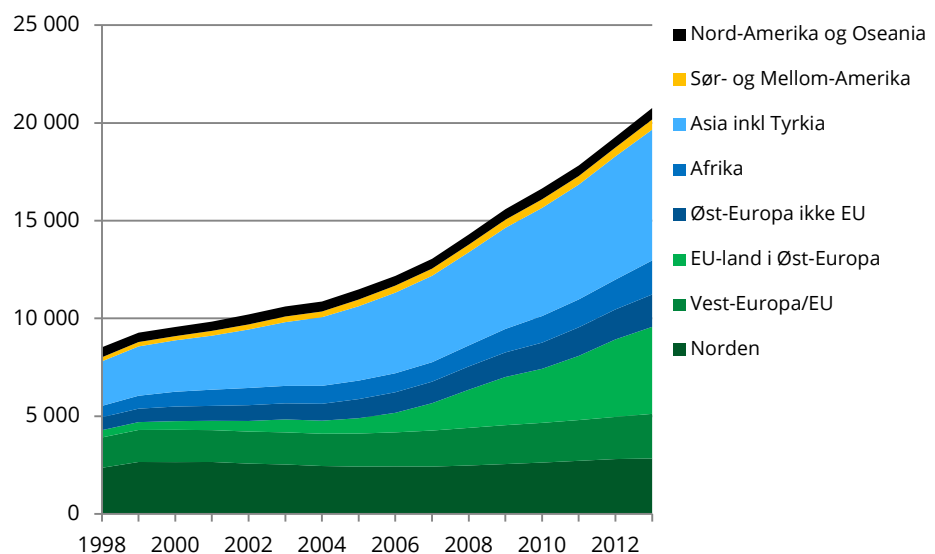
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Fire og en halv gang flere med bakgrunn fra EU-land i Øst-Europa siden 2006

Noen av dem som tilhører gruppen Afrika, Asia etc. har bakgrunn fra Europa (se boks), mange av dem fra land i tidligere Jugoslavia. Hele 58 prosent av personene med utenlandsk opprinnelse (inkludert norskfødte med innvandrerforeldre) har europeisk bakgrunn, mens 29 prosent har asiatisk, medregnet tyrkisk. Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har økt med 71 prosent, fra 12 200 i 2006 til 20 800 i 2013, mens andelen av befolkningen har økt fra 8 prosent til 14 prosent.

De største endringene er at andelen fra Vest-Europa inkludert Norden har minket fra 34 til 25 prosent (selv om antallet har økt) og at andelen fra Øst-Europa har økt fra 17 til 29 prosent, i takt med den økende arbeidsinnvandringen fra de nye EU-landene. Det har vært størst vekst i andelen fra EU-land i Øst-Europa, fra 8 prosent av dem med utenlandsk opprinnelse i 2006 til 21 prosent i 2013, en vekst på 345 prosent. Samtidig har andelen fra Asia inkludert Tyrkia gått ned fra 34 til 32 prosent, selv om også denne gruppen har økt med 62 prosent. Antall med bakgrunn fra Afrika har økt med 79 prosent.

Figur 3.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum, etter landbakgrunn. 1998-2013. Dagens landgruppering

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det har blitt mer enn dobbelt så mange innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre siden år 2000

Antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum økte fra 2 900 i 1970, 3 900 i 1980, 6 400 i 1990, til 9 500 i 2000. Fra og med 2007 har veksten ligget på mellom 1 100 og 1 500 hvert år. Det er stort sett vekst i alle grupper, men det er særlig antall personer fra EU-land i Øst-Europa og fra Asia inkludert Tyrkia, som har skutt i været de siste seks, syv årene.

Iranerne er mest overrepresentert

Det er som nevnt mange polakker i Bærum, hele 3 200 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre kommer derfra. Dette er 15 prosent av dem med innvandrerbakgrunn i Bærum. I alt er det registrert 1 500 svensker som er den nest største gruppen. Likevel er det den tredje største gruppen, de med bakgrunn fra Iran, som er relativt mest konsentrert til kommunen. Bærum, som har 2,9 prosent av landets befolkning med innvandrerbakgrunn, har 5,6 prosent av landets iranere. Av de store gruppene er somaliere mest underrepresentert.

Tabell 3.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum og hele landet, etter landbakgrunn. De største gruppene. 1. januar 2013

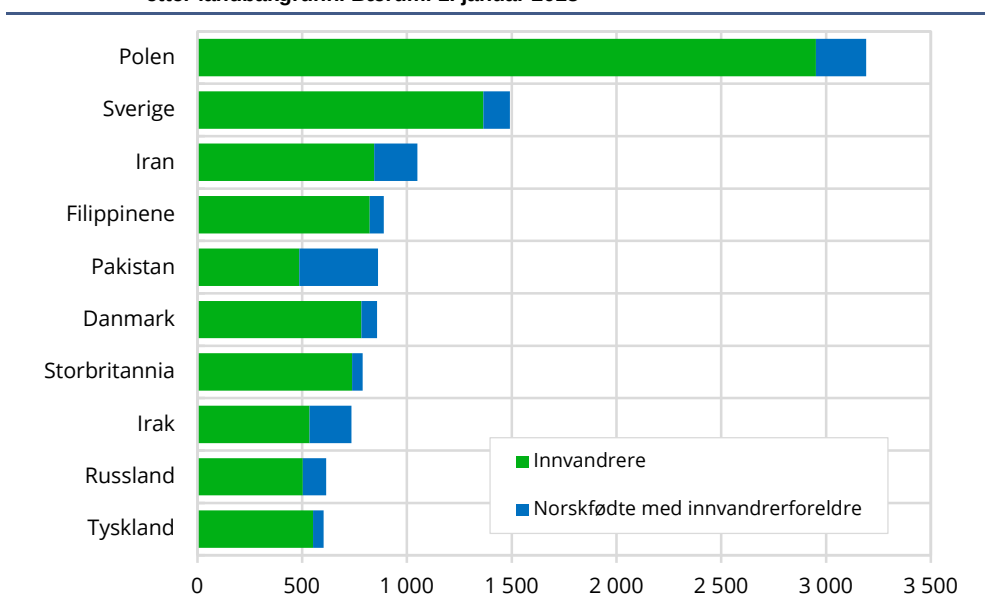
Landbakgrunn	Personer med innvandrerbakgrunn i Bærum	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Andel innvandrere i gruppen	Andel norskfødte med innvandrerforeldre i gruppen	Andel av dem med innvandrerbakgrunn i Bærum	Andel av alle dem med innvandrerbakgrunn i hele landet	Prosent som bor i Bærum per gruppe
	Antall			Prosent				
I alt	20 760	17 630	3 130	84,9	15,1	100,0	100,0	2,9
Polen	3 190	2 950	240	92,5	7,5	15,4	11,6	3,9
Sverige	1 490	1 370	130	91,5	8,5	7,2	5,3	4,0
Iran	1 050	840	210	80,4	19,6	5,1	2,7	5,6
Filippinene	890	820	70	92,6	7,4	4,3	2,5	4,9
Pakistan	860	490	380	56,4	43,6	4,2	4,7	2,6
Danmark	860	780	80	91,2	8,8	4,1	2,9	4,2
Storbritannia	790	740	50	93,7	6,3	3,8	2,0	5,4
Irak	740	540	200	72,8	27,2	3,5	4,2	2,5
Russland	610	500	110	82,1	17,9	3,0	2,5	3,4
Tyskland	600	550	50	91,5	8,5	2,9	3,7	2,3
Afghanistan	590	480	120	80,5	19,5	2,8	2,0	4,1
Somalia	490	330	160	68,0	32,0	2,4	4,7	1,5
Litauen	450	410	30	92,4	7,6	2,1	4,3	1,5
USA	440	420	10	96,8	3,2	2,1	1,2	5,2
India	410	320	90	78,8	21,2	2,0	1,7	3,4
Kina	380	310	70	82,8	17,2	1,8	1,3	4,2
Bosnia-Hercegovina	350	280	70	79,4	20,6	1,7	2,3	2,1
Sri Lanka	330	200	130	60,4	39,6	1,6	2,1	2,2
Vietnam	300	200	100	65,6	34,4	1,4	3,0	1,4
Island	270	240	30	88,5	11,5	1,3	1,1	3,5
Eritrea	260	210	40	82,9	17,1	1,2	1,7	2,2
Andre land	5 430	4 650	780	85,6	14,4	26,2	32,6	2,3

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Størst andel norskfødte med innvandrereforeldre fra Pakistan, Sri Lanka og Vietnam

Grupper av innvandrere som har bodd lenge i landet (se tabell 3.3) har nådd å få flere norskfødte barn enn de med kortere botid. I Bærum er det de fra Pakistan, Sri Lanka og Vietnam som har størst andel norskfødte, mer enn en tredjedel av dem med innvandrerbakgrunn. Også i antall er det flest norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan. Men det er ikke alle grupper med lang botid som har mange norskfødte barn. For eksempel har 59 prosent av de danske innvandrerne i Bærum bodd mer enn 20 år i landet, mens kun 9 prosent av kommunens danske befolkning med innvandrerbakgrunn er født i Norge. De kan gjerne ha fått flere barn de også, men hvis den andre forelderen er norsk, regnes ikke barna som norskfødte med innvandrerforeldre. Det vil typisk være forholdsvis få norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra land med innvandrere som gjerne gifter seg med personer uten innvandrerbakgrunn, som våre naboland, samt Thailand og Filippinene (se tabell 3.7).

Figur 3.2. De 10 største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. Bærum. 1. januar 2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det er langt flere innvandrere enn norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum som i landet under ett. I Bærum er 85 prosent av disse to gruppene samlet, innvandrere. Dette er så vidt høyere enn landsgjennomsnittet, som er på 84 prosent. Som figur 3.2 viser, er det imidlertid stor variasjon blant enkeltland når det gjelder forholdet mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Tabell 3.3. Innvandrere i Bærum, etter botid i Norge. Prosent. 1. januar 2013

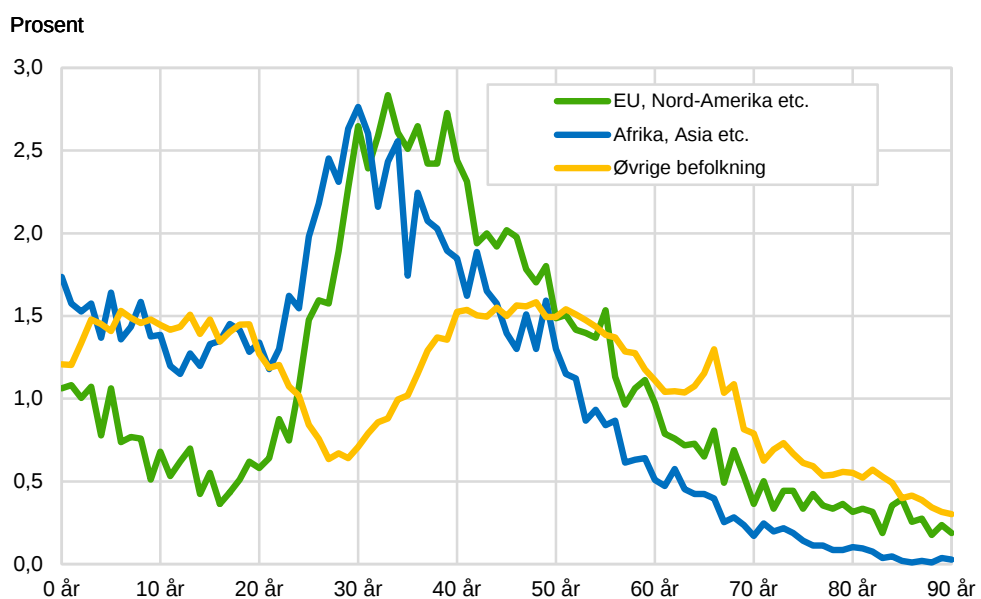
Landbakgrunn	Bærum	Prosent	0-2 år	3-5 år	6-10 år	11-20 år	21 år og mer
I alt	17 630	100	25	17	17	18	23
EU, Nord-Amerika etc.	9 370	100	28	20	14	13	25
Afrika, Asia etc.	8 260	100	21	13	20	24	21
Polen	2 950	100	40	36	18	2	4
Sverige	1 370	100	14	12	11	29	33
Iran	840	100	7	6	17	30	39
Filippinene	820	100	60	15	10	6	9
Danmark	780	100	8	5	11	17	59
Storbritannia	740	100	16	10	13	15	46
Tyskland	550	100	15	19	13	17	35
Irak	540	100	10	13	24	47	5
Russland	500	100	12	14	52	19	3
Pakistan	490	100	14	8	12	17	48
Afghanistan	480	100	17	11	48	18	7
USA	420	100	24	6	7	19	44
Litauen	410	100	64	18	14	3	0
Somalia	330	100	16	8	22	41	12
India	320	100	34	21	12	6	27
Kina	310	100	26	19	23	16	17
Bosnia-Hercegovina	280	100	4	4	8	80	4
Island	240	100	36	12	7	15	30
Eritrea	210	100	37	26	14	12	10
Nederland	200	100	24	17	18	13	27
Hele landet							
I alt	593 300	100	28	19	16	18	19
EU, Nord-Amerika etc.	282 100	100	37	24	12	10	17
Afrika, Asia etc.	311 300	100	20	15	20	25	20

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Store variasjoner i botid blant innvandrere

Tabell 3.3 viser innvandrere bosatt i Bærum fordelt etter botid i Norge. Vi ser at noen land har en klar majoritet med kort botid (0-5 år), mens andre land har store grupper med lang botid (21 år eller mer). Det mest spesielle med Bærum og botid er kanskje at så mange som 60 prosent av dem med bakgrunn fra Filippinene har bodd i landet kortere tid enn 3 år, nesten 90 prosent av dem er kvinner. Ellers er det mange fra Litauen og Polen med kort botid.

Svenskene (innvandrere og deres barn) i Bærum skiller seg også fra svenskene i landet som helhet med at det er forholdsvis mange som har bodd lenge i landet. Så mange som 62 prosent har bodd mer enn 10 år i landet, mot 43 prosent av svenskene på landsbasis (en stor andel av dem bor i Oslo).

Figur 3.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn, og den øvrige befolkningen, etter alder. Bærum. 1. januar 2013. Prosent

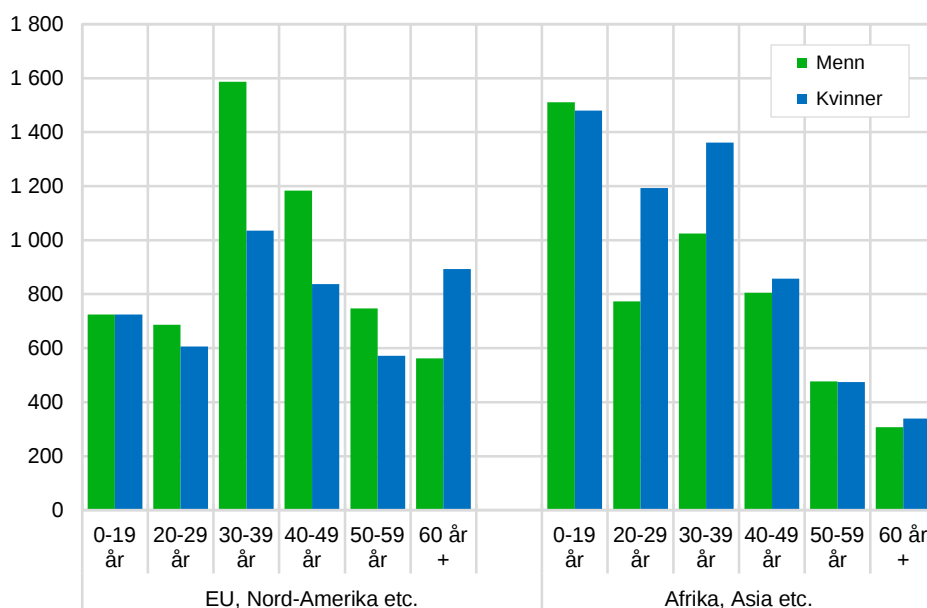
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Høy andel av innvandrere i arbeidsfør alder

Som figur 3.3 og 3.4 viser, er en høy andel av innvandrerne i Bærum i arbeidsfør alder. Totalt er 73 prosent av innvandrerne og de norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 20-66 år, mens 81 prosent av de norskfødte med innvandrerforeldre er under 20 år gamle. Hele 77 prosent av disse er barn av innvandrere fra Afrika, Asia etc., selv om det er mer enn 1000 flere innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. enn fra Afrika, Asia etc. Én årsak til at det ikke er flere norskfødte med innvandrerforeldre fra EU, Nord-Amerika etc., er at denne gruppen av innvandrere har større tilbøyelighet til å få barn med personer uten innvandrerbakgrunn, med følgene at deres barn vil inngå blant den øvrige befolkningen – de uten innvandrerbakgrunn.

Andel med innvandrerbakgrunn i Bærum varierer mye etter gruppe og alder. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør 9 prosent av Bærums befolkning, men de utgjør mer enn 15 prosent i aldersgruppen 25- 34 år. I aldersspennet fra og med 27 til og med 36 år har mer enn 15 prosent bakgrunn fra EU-, Nord-Amerika etc., mens andelen av totalbefolkningen som har bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er høyeste for dem som er 30 år, med 22 prosent. Alt i alt ligger andelen med innvandrerbakgrunn på over 40 prosent i aldersgruppen 27- 31 år. Høyest er det for alderen 29 og 30 år, med 45 prosent.

Figur 3.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn og alder. Bærum. 1. januar 2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Som ellers i landet er det flest menn som kommer fra EU, Nord-Amerika etc.

Blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra EU, Nord-Amerika etc. er det flere menn (54 prosent) enn kvinner, spesielt i alderen 30-39 år, men også mellom 40 og 59 år. I alderen over 60 år er det imidlertid flere kvinner enn menn.

Stort kvinneoverskudd i alderen 20-39 år blant dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc.

Blant dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er det derimot flere kvinner (54 prosent) enn menn. Både i alderen 20-29 og 30-39 år er det en god del flere kvinner enn menn. Ellers er kjønnsfordelingen temmelig jevn. At det er flere kvinner enn menn i denne gruppen i alderen 20-39 år er et generelt trekk for landet, og ikke noe spesielt for Bærum.

Mange innvandrere fra Afrika, Asia etc. bor nær Sandvika

Av tabell 3.4 og figur 3.5 kan vi se hvordan personer av innvandrerbakgrunn er fordelt mellom de ulike delene av Bærum. Innvandrerne og deres barn, både de med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc., og Afrika, Asia etc., er overrepresentert i aksen fra Jong til Rykkin.

Det mest populære området for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre relativt sett er Dønski-Rud, hvor de til sammen utgjør 34 prosent av befolkningen. Dette er langt over snittet på 18 prosent for hele kommunen. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør hele 26 prosent av den totale befolkningen i Dønski-Rud.

Sandvika-Valler, Jong og Rykkin er andre områder hvor andelen med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. er relativt høy sammenlignet med gjennomsnittet i kommunen (9 prosent).

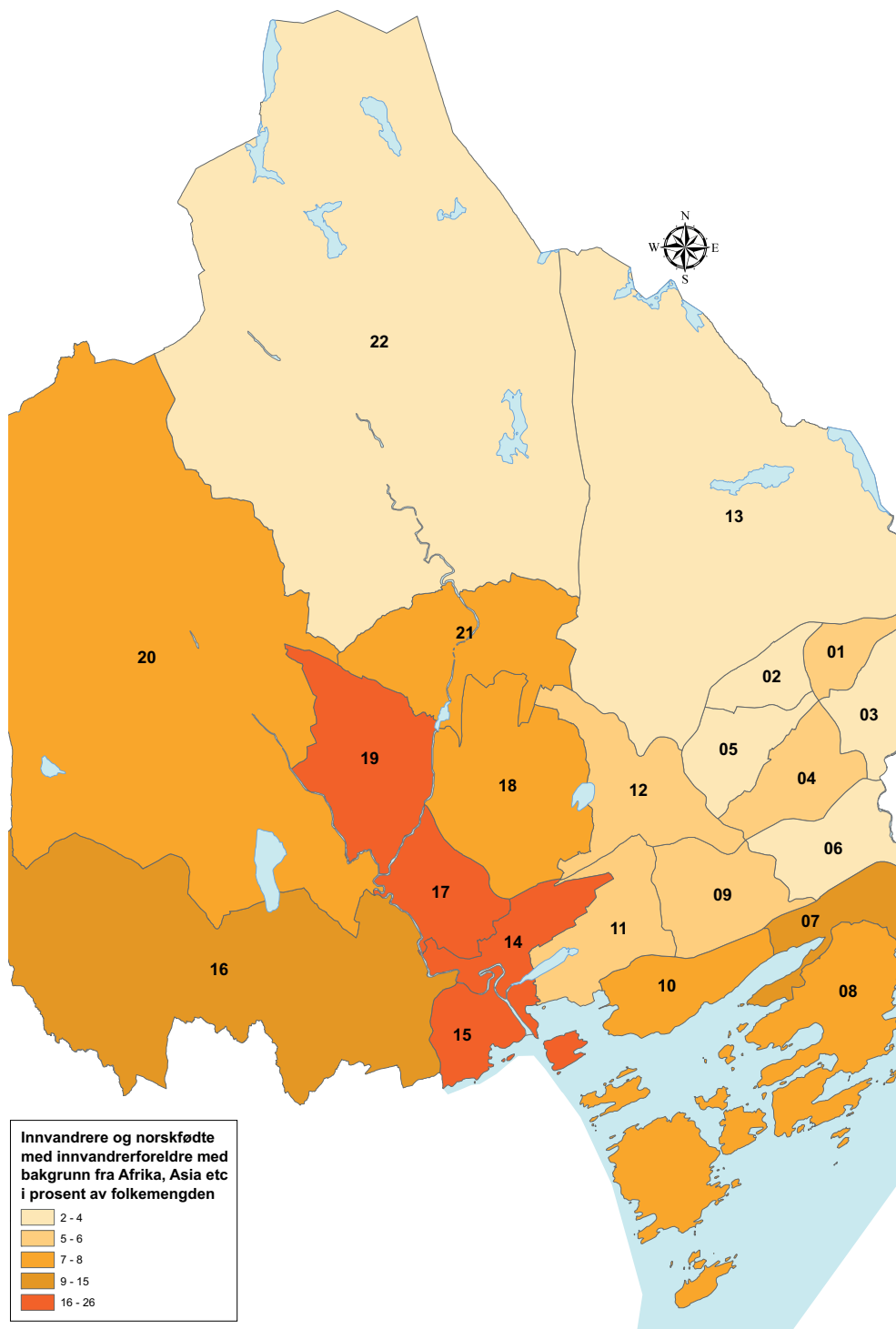
Innvandrerne med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er derimot høyest representert i delområdene Lysaker og Høvik, der de utgjør henholdsvis 14 og 13 prosent av befolkningen. I Lysaker er det dessuten forholdsvis mange også med bakgrunn fra Afrika, Asia etc.

Tabell 3.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum, etter landbakgrunn. Delområde. 1. januar 2013. Prosent

	Folke- mengde	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre		
		I alt	EU, Nord- Amerika etc.	Afrika, Asia etc.
Bærum	116 680	18	9	9
01 Østerås-Eiksmarka	4 180	11	7	5
02 Hosle nord	3 260	12	8	4
03 Voll	5 400	12	9	3
04 Grav	6 400	14	10	5
05 Hosle sør	4 870	10	7	4
06 Jar	6 420	13	8	4
07 Lysaker	4 270	27	14	12
08 Snarøya	4 810	17	10	7
09 Stabekk	6 770	16	10	6
10 Høvik	4 750	19	13	7
11 Løkeberg-Blommenholm ...	7 370	17	11	6
12 Haslum	5 670	13	8	6
13 Østre Bærumsmarka	1 910	10	8	2
14 Sandvika-Valler	5 240	28	8	20
15 Jong	3 780	28	9	19
16 Slepends-Tanum	7 130	22	8	15
17 Dønski-Rud	4 040	34	8	26
18 Kolsås	5 190	13	6	7
19 Rykkinn	9 150	24	6	18
20 Kirkerud-Sollihøgda	3 850	17	8	8
21 Bærums Verk	7 270	13	6	7
22 Lommedalen	4 500	14	10	4
99 Uoppgitt	450	59	41	18

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.5. Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i prosent av total befolkning i delområdene. Tallene viser delområdenummer, som også ligger i tabell 3.4. Bærum. 1. januar 2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå. Kartdata: Kartverket.

Befolkningsendringer 1. januar 2010 til 1. januar 2013**Tabell 3.5. Befolkningsendringer 1.1.2010 til 1.1.2013 etter landbakgrunn. Antall. Bærum**

	Befolkning 2010	Fødte	Døde	Fødsels- over- skudd	Inn- vand- ring	Ut- vand- ring	Netto- inn- vandring	Inn- flytting	Ut- flytt	Netto- inn- flytting	Vekst	Befolkning 2013
I alt	111 210	3 980	2 630	1 350	6 560	3 570	2 990	17 600	16 450	1 150	5 460	116 680
Innvandrere og norsk- fødte med innvandrer- foreldre	16 630	780	160	620	5 520	2 550	2 980	4 990	4 450	540	4 130	20 760
EU, Nord-Amerika, etc ...	7 980	280	120	170	3 370	1 400	1 970	2 380	2 330	50	2 180	10 160
Afrika, Asia, etc	8 650	490	40	450	2 160	1 150	1 010	2 610	2 120	490	1 950	10 600
Polen	2 060	130	10	120	1 380	330	1 050	840	870	-30	1 130	3 190
Sverige	1 370	30	20	10	360	280	90	350	310	30	130	1 490
Iran	860	30	0	30	80	40	40	290	170	120	190	1 050
Filippinene	670	20	0	20	680	410	260	170	230	-60	220	890
Pakistan	770	40	0	40	90	20	60	100	100	0	100	860
Danmark	860	10	20	-20	90	90	10	100	90	10	0	860
Storbritannia	720	0	20	-10	150	110	50	110	70	40	70	790
Irak	650	60	0	60	60	40	30	160	150	10	90	740
Russland	440	40	0	40	80	40	40	220	130	100	170	610
Tyskland	590	10	10	10	120	100	30	150	160	-20	20	600
Den øvrige befolkningen	94 580	3 200	2 470	740	1 040	1 030	20	12 610	11 990	620	1 330	95 910

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I tabell 3.5 er antall personer rundet av til nærmeste 10 av konfidensialitetshensyn. På grunn av dette vil ikke fødselsoverskudd, nettoinnvandring og nettoinnflytting alltid stemme med bruttotallene.

De med innvandrerbakgrunn sto for tre fjerdedeler av befolkningsveksten

Av befolkningsveksten i Bærum mellom 1.1.2010 og 1.1.2013 på 5 460 personer, sto innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for 4 130. De fra EU, Nord-Amerika etc. sto for en noe større andel av veksten enn de fra Afrika, Asia etc. De sistnevnte hadde et høyere fødselsoverskudd enn de første. Innvandringen og nettoinnvandringen var imidlertid mye større for dem fra EU, Nord-Amerika etc. Til gjengjeld var flyttingen fra andre deler av Norge til Bærum størst blant dem fra Afrika, Asia etc.

Størst vekst blant polakkene

Polakkene er som nevnt den største gruppen av utlendinger i Bærum, og de er produktive på mer enn én måte, med et fødselsoverskudd på 120 i løpet av tre år. Irakerne og russerne er likevel mer fruktbare om man ser på fødsler i forhold til middelfolkemengden¹ for perioden.

I forhold til middelfolkemengden har det vært størst innvandring av filippinere, samtidig har mange av dem flyttet ut også, både til utlandet og til andre norske kommuner. Ellers har det vært en massiv innvandring av polakker. Iranere og russere sto for den største nettoinnflyttingen fra andre norske kommuner.

3.2.3. Innvandrere etter innvandringsgrunn og landbakgrunn

SSBs offisielle statistikk om innvandringsgrunn omhandler alle innvandrere med statsborgerskap fra land utenom Norden som innvandret til Norge for første gang mellom 1990 og 2012. For personer med flukt som innvandringsgrunn finnes det derimot forholdsvis gode opplysninger også for en del år før 1990. Statistikken gir en oversikt over de fem hovedgrunnene til at personer flytter til Norge. Alle førstegangsinnvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som kom i perioden

¹ Personer 2010 + personer 2013, delt på to. Hendelser relativt til middelfolkemengden er her brukt på en lite sofistikert måte. For eksempel har gruppenes fordeling etter alder og kjønn stor innvirkning på antall fødsler. Fødsler per 1 000 middelfolkemengde kan derfor gi et fortegnat bilde av fruktbareheten i gruppen.

1990-2012 har blitt tildelt en av hovedverdiene Arbeid, Familie, Flukt, Utdanning og Annen innvandringsgrunn.

Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene, og de trenger derfor ikke å oppgi noe innvandringsgrunn. Derfor står de med uoppgitt innvandringsgrunn i vår statistikk.

Innvandringsgrunn er grunn til første innvandring.

Arbeidsinnvandring omfatter personer som har fått opphold i Norge på bakgrunn av en arbeidstillatelse eller er underlagt registreringsordningen for EU/EØS/EFTA-borgere.

Familieinnvandring dekker familiejenforening og familieetablering. Referansepersonen er den "herboende" parten ved familieinnvandring, eller den som en familieinnvandrer kommer sammen med. Klassifiseringen av familieinnvandrere er i hovedsak basert på de registreringer som finnes i UDB-dataene, samt en vurdering av innvandrers egen og referansepersonens første innvandringsdato og vigselsdato (der det er relevant).

Familiejenforening er gjenforening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto før referansepersonen ble bosatt i Norge.

Familieetablering forstås som nytt ekteskap eller en annen pardannelse der den ene parten ikke er bosatt i Norge (transnasjonal ekteskapsinngåelse), og der han eller hun kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte ektefelle eller samboer.

Flukt omfatter personer som har fått opphold i Norge, og hvor flukt har vært gitt som årsak til søknad om opphold, uten hensyn til om personer har fått flyktningstatus etter flyktningkonvensjonen. Gruppen omfatter alle personer som har fått en tillatelse etter søknad om asyl inkludert de som har fått opphold på humanitært grunnlag, og de som har fått kollektiv beskyttelse. Overføringsflyktninger som har fått opphold på humanitære grunner er også inkludert.

Utdanning omfatter i hovedsak studenter, men også praktikanter og au- pairer.

Annen innvandring

I tillegg kommer noen vedtaksgrunner som ikke lar seg klassifisere i de andre hovedgrunnene. Personer som får tillatelse etter andre rimelighetsgrunner faller inn under denne gruppen.

Av de 17 600 som var registrert som innvandrere i Bærum kommune per 1.1.2013, manglet informasjon om innvandringsgrunn for 4 800 personer. Mer enn halvparten av dem med uoppgitt innvandringsgrunn hadde landbakgrunn fra Norden.

Over landsgjennomsnittet i andel arbeidsinnvandrere

12 900 innvandrere i Bærum kommune var registrert med innvandringsgrunn. 34 prosent av disse kom som følge av familieinnvandring, og like stor andel hadde arbeid som innvandringsgrunn. 26 prosent kom av fluktgrunner, mens 8 prosent av dem med oppgitt innvandringsgrunn har fått en utdannings- eller kulturutvekslingstillatelse, og kom til landet på dette grunnlaget (tabell 3.6). Familieinnvandrede til en med flyktningbakgrunn utgjorde totalt 25 prosent av alle familieinnvandrede i Bærum. Tilsvarende andel for hele landet var også 25 prosent.

Tabell 3.6. Innvandrere, etter innvandringsgrunn og landbakgrunn. Bærum kommune. Per 1. januar 2013

Landbakgrunn	Innvandrere i alt	Innvandringsgrunn						
		Arbeid	Familie		Flukt	Utdanning	Annen innvandringsgrunn	Uoppgitt innvandringsgrunn ¹
			I alt	Hvorav familieinnvandret til flyktning				
I alt	17 630	4 317	4 396	1 087	3 067	1 024	66	4 760
Polen	2 952	2 122	627	18	43	32	-	128
Sverige	1 365	-	-	-	-	-	-	1 365
Iran	844	36	203	141	562	6	3	34
Filippinene	823	63	164	:	6	504	22	64
Danmark	782	-	-	-	-	-	-	782
Storbritannia ..	739	205	178	-	:	:	:	343
Tyskland	552	227	98	-	:	21	:	197
Irak	535	12	221	204	288	:	:	12
Russland	504	59	167	41	215	46	-	17
Pakistan	486	32	210	32	22	:	:	218
Afghanistan ...	475	:	153	139	314	:	:	6
USA	423	54	164	-	-	19	3	181
Litauen	412	301	80	-	-	28	:	:
Somalia	334	:	111	97	206	:	:	15
India	320	101	124	:	4	17	:	74
Kina	312	74	106	5	26	61	-	45
Bosnia-Herzegovina ..	278	15	38	18	210	:	:	14
Island	238	-	-	-	-	-	-	238
Eritrea	214	-	61	51	142	-	-	11
Nederland	201	71	69	-	-	7	3	51
Sri Lanka	197	5	67	56	100	5	-	20
Vietnam	196	:	46	28	140	5	:	:
Romania	192	84	67	9	15	23	:	:
Finland	188	-	-	-	-	-	-	188
Frankrike	181	69	51	-	-	4	-	57
Thailand	179	11	128	4	:	6	:	32
Kosovo	162	:	42	29	104	:	:	12
Chile	133	11	43	18	74	:	:	:
Latvia	130	87	29	-	:	13	:	0
Tyrkia	122	:	54	9	8	:	:	55
Estland	119	84	29	-	-	4	-	2
Serbia	112	33	44	6	10	:	:	24
Spania	107	46	24	-	:	7	:	26
Etiopia	106	:	34	23	56	4	:	7

¹ Primært personer med landbakgrunn fra Norden og personer som innvandret før 1990.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Familieinnvandringen utgjorde den største delen av innvandringen på landsbasis. 38 prosent av alle bosatte innvandrere i Norge med *oppgitt innvandringsgrunn* var registrert som familieinnvandrere per 1. januar 2013. Andelen arbeidsinnvandrere var 30 prosent for hele landet, mens innvandrerne med flyktningbakgrunn utgjorde 26 prosent. Bærum kommune har en høyere andel arbeidsinnvandrere enn hele landet, mens andelen familieinnvandrere og personer med flukt som innvandringsgrunn er lavere enn for Norge sett under ett.

Mange polske arbeidsinnvandrere

Den desidert største gruppen blant arbeidsinnvandrere i Bærum er polakker. Halvparten av alle registrerte arbeidsinnvandrere har polsk landbakgrunn. I absolutte tall er det snakk om 2 100 polske arbeidsinnvandrere. Polakker er også den største gruppen i Bærum med familie som innvandringsgrunn, med 600 personer. De to nest største gruppene blant familieinnvandrere er irakere og pakistanere, med 200 personer hver.

Det var i alt 3 100 personer i Bærum som kom til Norge på grunn av flukt. Hver femte av disse var fra Iran. De to nest største flyktninggruppene er fra Afghanistan og Irak, med rundt 300 personer hver.

Polakker er som nevnt den suverent største innvandrergruppen i Bærum kommune med 3 000 personer, etterfulgt av våre svenske naboer med 1 400. For innvandrere

fra Sverige mangler vi fullstendig opplysninger om innvandringsgrunn fordi nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene. Blant innvandrere fra Polen kom sju av ti som arbeidsinnvandrere, mens to av ti har familieinnvandret. Omtrent fire prosent av alle bosatte polske innvandrere i Bærum manglet opplysninger om innvandringsgrunn.

Polakkene flest også innen familieinnvandring

Til sammen 4 400 innvandrere var registrert som familieinnvandrere i Bærum per 1. januar 2013 (se tabell 3.7). Familieinnvandrere omfatter både familiegjengeforente med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer og familieetableringer gjennom ekteskap, både med innvandrere og med andre. Både arbeidsinnvandring og innvandring av fluktgrunner vil i etterkant generere familieinnvandring. Nesten to tredjedeler av familieinnvandrerne i Bærum kommune har kommet gjennom gjenforening mens etablering gjennom ekteskap stod for en tredjedel av alle registrerte familieinnvandrere.

Tabell 3.7. Familieinnvandrede etter familiegjengeforeningstype, landbakgrunn og herboendes innvandringskategori. 1. januar 2013. Bærum kommune

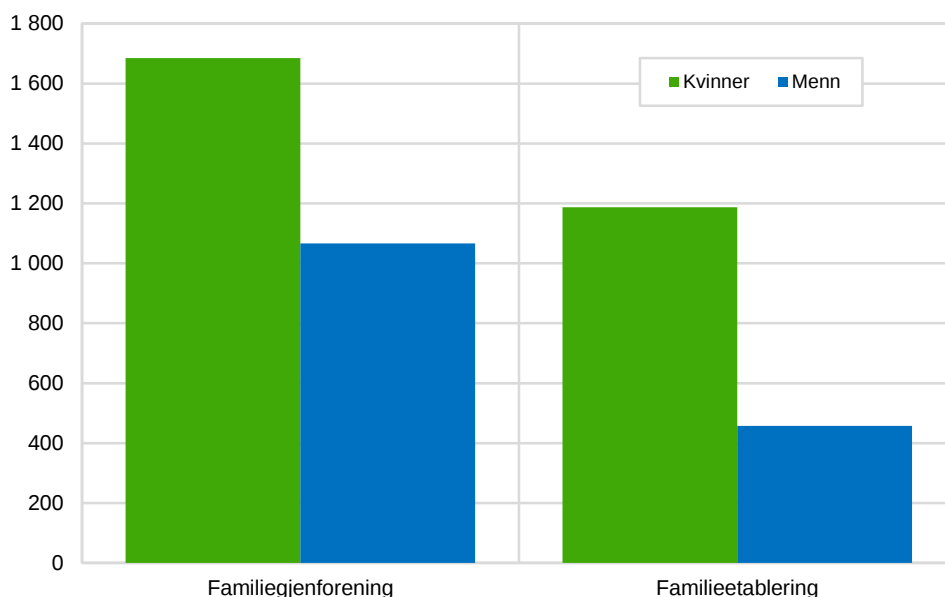
Landbakgrunn	I alt	Gjenforening og medfølgning	Familieetablering			
			I alt	Herboende er norskfødt med innvandrerforeldre	Herboende tilhører den øvrige befolkningen	Herboende uoppgitt
I alt	4 396	2 751	1 645	802	832	11
Polen	627	548	79	56	23	-
Irak	221	172	49	49	-	-
Pakistan	210	80	130	126	4	-
Iran	203	115	88	80	7	1
Storbritannia	178	110	68	6	62	-
Russland	167	107	60	19	41	-
Filippinene	164	103	61	20	41	-
USA	164	74	90	7	83	-
Afghanistan	153	115	38	38	-	-
Thailand	128	41	87	8	79	-
India	124	84	40	32	7	1
Somalia	111	93	18	17	1	-
Kina	106	78	28	10	18	-
Tyskland	98	61	37	10	27	-
Litauen	80	73	7	4	3	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Halvparten av de 1 600 familieetablerte innvandrerne i Bærum hadde en referanseperson med innvandrerbakgrunn. Den største innvandrergruppen som har kommet gjennom familieetablering, er personer med bakgrunn fra Pakistan, med 130 personer. I denne gruppen hadde den bosatte referansepersonen innvandrerbakgrunn i de aller fleste tilfellene. Det var flere pakistanske kvinner enn menn i Bærum kommune som kom gjennom familieetablering. Seks av ti familieetablerte med pakistansk bakgrunn var kvinner.

Blant familiegjengeforente var det flest med bakgrunn fra Polen, med 550 personer. To tredjedeler av alle familiegjengeforente med polsk landbakgrunn var kvinner. Seks av ti familiegjengeforente i Bærum kommune var kvinner, som understreker en generell tendens i migrasjonen der den mannlige "pioneren" (flyktning eller arbeidsinnvandrer) kommer først, etterfulgt av sin familie. Blant familieetablerte var andelen kvinner enda større, 72 prosent (figur 3.6).

Figur 3.6. Familieinnvandrere etter familiegjennforeningstype og kjønn. Bærum kommune. Bosatte per 1. januar 2013. Absolutte tall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.2.4. Valgdeltakelse ved kommunevalget 2011

Vi skal her se på personer med innvandrerbakgrunn og deres valgdeltakelse i Bærum kommune ved kommunevalget 2011, sett i forhold til hvor de kommer fra og hvor lenge de har bodd i Norge. Vi kan se bare på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre under ett. Vi refererer til disse som personer med innvandrerbakgrunn og hvis ikke annet er spesifisert så forholder vi oss her til personer med norsk statsborgerskap. Tallene for valgdeltakelse er basert på en manntallsundersøkelse utført av SSB (Henriksen, 2012).

Mer enn 4 av 10 personer med innvandrerbakgrunn brukte stemmeretten

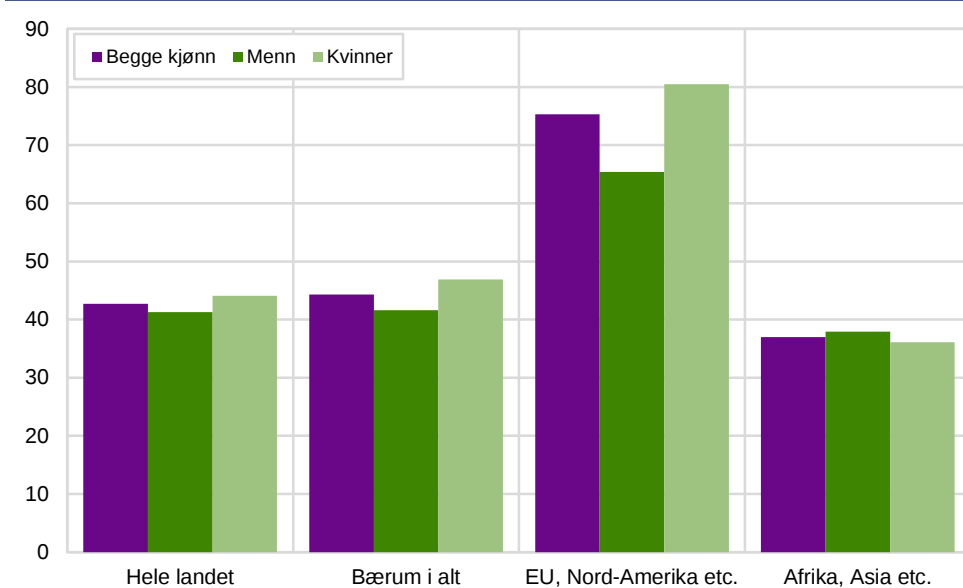
Den totale valgdeltagelsen i Bærum var på 70,2 prosent ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011. Det var 6 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet og knapt 4 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet for Akershus fylke.

Ved lokalvalget i 2011 stemte 43 prosent de stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn på landsnivå. I Bærum var valgdeltakelsen på 44 prosent, et prosentpoeng over landsgjennomsnittet. Dette er illustrert i figuren nedenfor.

Flest kvinner brukte stemmeretten

Kvinner med innvandrerbakgrunn i Bærum hadde høyere valgdeltakelse enn landsgjennomsnittet. Ved valget i 2011 var det både i Bærum og landet forøvrig større andel kvinner enn menn som avla stemme. På landsnivå var det tre prosentpoeng flere kvinner enn menn som deltok, i Bærum var differansen fem prosentpoeng.

Figur 3.7. Stemmegiving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og landbakgrunn. Bærum og landet

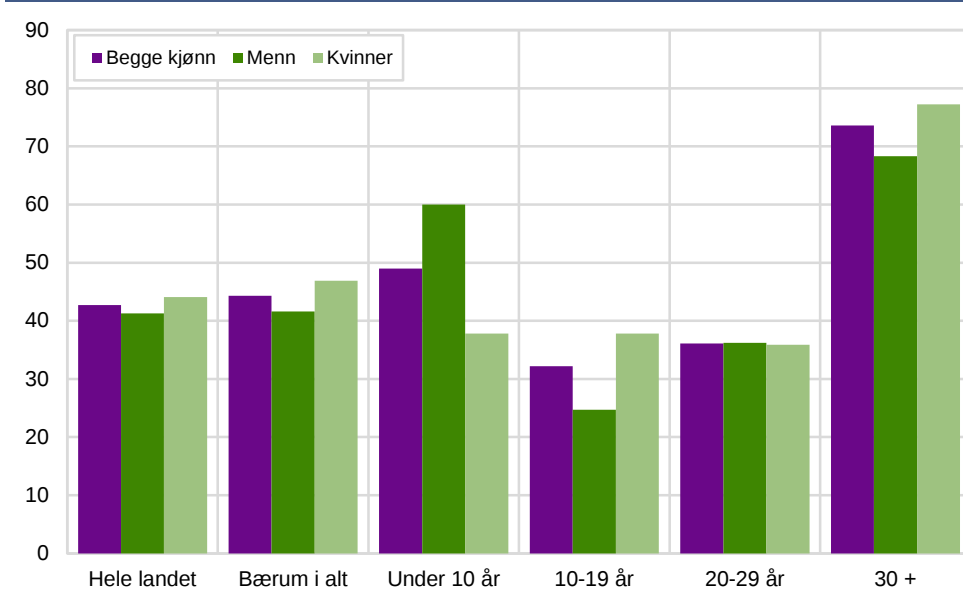
Kilde: Valgstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Valgdeltakelsen blant personer med innvandrerbakgrunn fra EU/EØS etc. i Bærum var med 75 prosent hele 15 prosentpoeng høyere enn valgdeltakelsen i samme gruppe på landsnivå. Det var særlig kvinnene som trakk opp svarprosenten, med mer enn 80 prosent valgdeltakelse. Valgdeltakelsen blant personer med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. lå litt lavere enn for resten av landet.

Lang botid gir økt valgdeltakelse

I Bærum var det størst valgdeltakelse blant personer med innvandrerbakgrunn og mer enn 30 års botid. Dette samsvarte med landet forøvrig. Også personer med innvandrerbakgrunn og kortere botid enn 10 år bidro til å dra opp valgdeltakelsen i Bærum. I denne gruppen var det først og fremst menn som brukte stemmeretten sin med hele 21 prosentpoeng høyere fremmøteprosent enn kvinnene. På landsnivå var det liten forskjell mellom kjønnes valgdeltakelse i denne gruppen.

Figur 3.8. Stemmegiving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og botid. Bærum og landet

Kilde: Valgstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Personer med innvandrerbakgrunn underrepresentert i kommunestyret

Bærum har fire innvalgte kommunestyrerepresentanter med innvandrerbakgrunn, uansett statsborgerskap, som utgjør 8 prosent av det totale kommunestyret. Det er store forskjeller på hvor mange og i hvilke kommunestyre personer med innvandrerbakgrunn er representert. Dette henger i stor grad sammen med bosettingsmønsteret. I de kommunene som har høy andel personer med innvandrerbakgrunn vil det også ofte være høy andel i kommunestyrene. Sett i forhold til at 16 prosent av Bærums innbyggere var innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre i 2011, uansett statsborgerskap, var de med innvandrerbakgrunn underrepresentert i kommunestyret etter valget i 2011.

3.3. Bruk av barnehage og kontantstøtte

- 81 prosent av alle minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år i Bærum går i barnehage, mens andelen for hele landet er 75 prosent. Av de 13 kommunene vi har sett nærmere på har Bærum tredje høyeste andelen av minoritetsspråklige barn i barnehage.
- Bærum ligger i nedre del mellomstøttet av kommunene i utvalget vårt i andel innvandrerbarn og barn født av innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som bruker kontantstøtte.

3.3.1. Barnehage

Opplysninger om minoritetsspråklige barn i barnehage samles inn summarisk per barnehage og vi har derfor ikke mulighet til å koble opplysningene med andre data, som f.eks barnets eller foreldrenes landbakgrunn. Barnehagene rapporterer antall barn i barnehage som har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. I denne sammenheng oppgis kun barn hvor begge foreldrene har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Det vil si at definisjonen på minoritetsspråklige barn i barnehage ikke tilsvarer SSBs innvandredefinisjon som blir benyttet i andre sammenhenger. Andel minoritetsspråklige barn i barnehage beregnes ved å se disse barna i forhold til antall barn med innvandringsbakgrunn, eksklusive barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand.

Dekningsgrader blir beregnet for aldersgruppen 1-5 år da det er dette som regnes som hovedmålgruppen. Ved beregning av dekningsgraden (andel barn i barnehage i forhold til tilsvarende folkemengde), kan det forekomme at en kommune eller bydel i Oslo har barn i barnehage som er bosatt i en annen kommune eller bydel og dekningsgraden blir påvirket av dette.

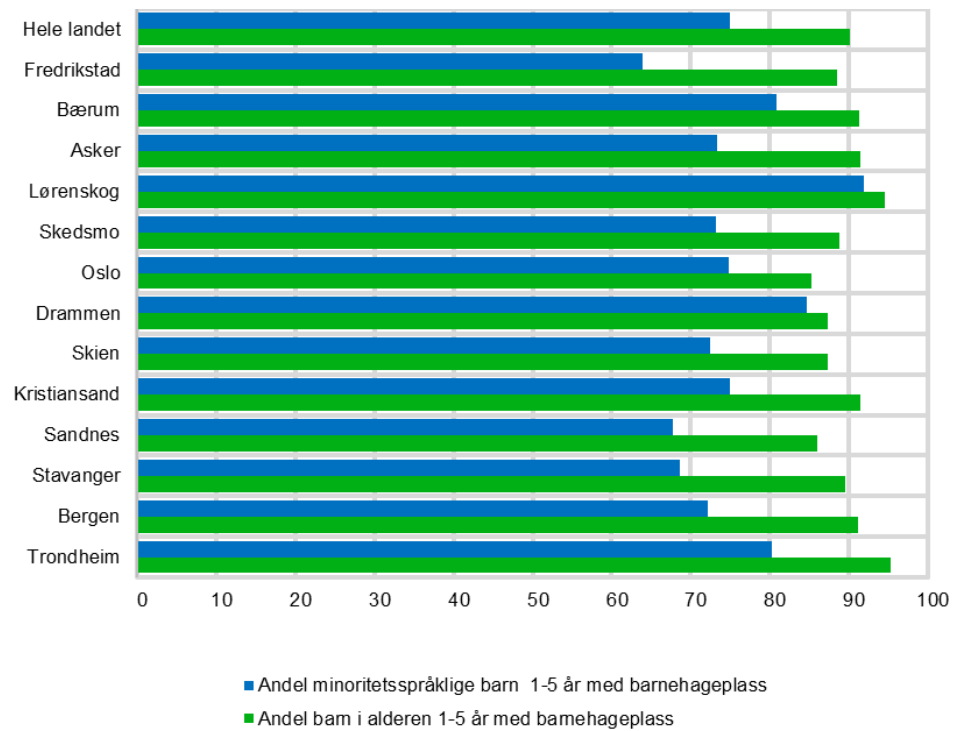
Minoritetsspråklige barn har lavere deltaking i barnehage enn andre, se figur 3.9. Forskjellen varierer fra 3 prosentpoeng i Drammen og Lørenskog til 25 prosentpoeng i Fredrikstad. Dekningen blant minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år er lavest i Fredrikstad og høyest i Lørenskog med henholdsvis 64 og 92 prosent. Dekningsgraden blant alle barn i alderen 1-5 år i barnehage i den enkelte kommune ligger mellom 85 og 95 prosent, mens dekningsgraden for hele landet er 90 prosent. Lavest er dekningsgraden i Oslo med 85 prosent, mens dekningsgraden her høyest i Lørenskog og Trondheim med 95 prosent.

4 av 5 minoritetsspråklige barn i barnehage i Bærum

I 2012 var 75 prosent av minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år i barnehage i Norge. Tilsvarende var det 81 prosent minoritetsspråklige barn i samme aldersgruppe som var i barnehage i Bærum kommune (se figur 3.9). Av alle barn i alderen 1-5 år som har barnehageplass i Bærum, utgjør minoritetsspråklige barn 14 prosent.

Av de 13 kommunene med størst personer med innvandrerbakgrunn i Norge, er det i Bærum vi finner den tredje laveste differansen i andelen i barnehage mellom barn av språklige og kulturelle minoriteter og befolkningen i alt. Bærum har også den tredje høyeste andelen barn av språklige og kulturelle minoriteter i barnehage.

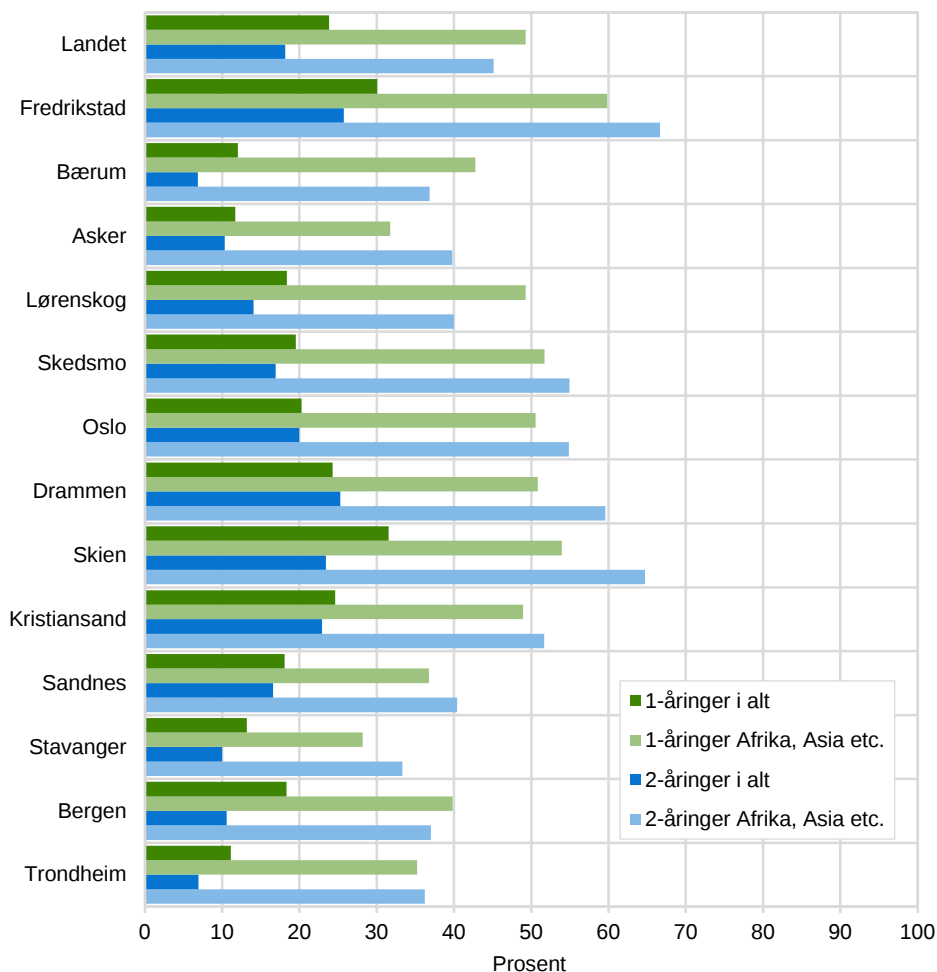
Figur 3.9. Andel barn med barnehageplass i alt og andel minoritetsspråklige barn¹ med barnehageplass. Utvalgte kommuner. 2012

¹ Minoritetsspråklige barn i barnehage er kun barn hvor begge foreldrene har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.
Kilde: Barnehagestatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.3.2. Kontantstøtte

Figur 3.10. Andel barn 1 og 2 år som bruker kontantstøtte etter innvandrerbakgrunn, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Utvalgte kommuner, 1.9.2011

Kilde: NAV og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Bruken av kontantstøtte har avtatt markert de siste årene, parallelt med utbygging av barnehageplasser. Mens over 60 prosent av alle 1- og 2-åringer brukte kontantstøtte i 2004, var andelen nede i vel 20 prosent i 2011.

Barn med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. har hatt stor nedgang i bruken av kontantstøtte, fra opp mot 80 prosent i 2004 til 47 prosent i 2011. I den øvrige befolkningen har imidlertid bruken av kontantstøtte gått mye mer ned, slik at forskjellene mellom de med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. og befolkningen som helhet har økt (Se Egge-Hoveid 2012).

Få som bruker kontantstøtte

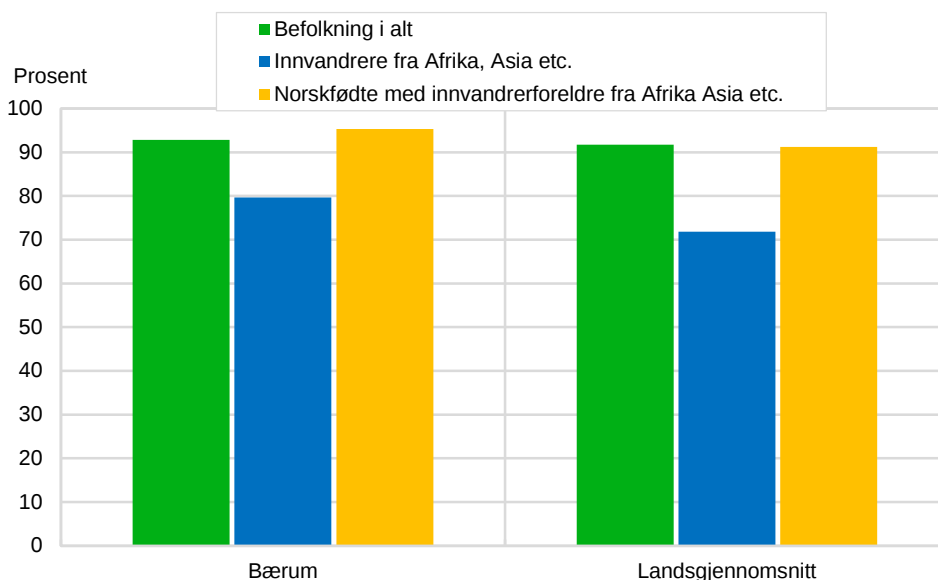
Bærum er blant kommunene med i utvalget vårt med lavest andel innvandrerbarn og barn født av innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som bruker kontantstøtte. For 1-åringene 43 prosent mot 12 prosent i befolkningen som helhet, og for 2-åringene 37 prosent mot 7 prosent. Bærum skiller seg fra mange av de andre kommunene i utvalget ved at det er betraktelig flere 1-åringer enn 2-åringer med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som bruker kontantstøtte.

3.4. Utdanning

- Bærum ligger over landsgjennomsnittet i andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 16-18 år som deltar i videregående utdanning. Som i landet ellers er deltagelsen lavest blant dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc.
- Andelen som ikke har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse fem år etter påbegynt videregående skole er høyest for gutter innvandret fra Afrika, Asia etc., med 45 prosent. Jentene i samme gruppe ligger bedre an, med 25 prosent. Landsgjennomsnittet for de to gruppene er henholdsvis 59 prosent og 41 prosent. Altså er det mye bedre i Bærum.
- Bærum ligger langt over landsgjennomsnittet i andel med høyere utdanning for alle grupper, både befolkningen som helhet, og alle gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. ligger lengst over landsgjennomsnittet for gruppen.
- Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum ligger rundt landsgjennomsnittet i andel av befolkningen i alderen 19-24 år som deltar i høyere utdanning.

3.4.1. Deltakelse i videregående utdanning

Figur 3.11. Deltakelse i videregående utdanning, alle bosatte samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia, etc., 16-18 år. Landet og Bærum. 1. oktober 2012. Prosent

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mange tar videregående utdanning

Av innvandrerne fra Afrika, Asia etc. i alderen 16-18 år er det færre enn gjennomsnittet i kommunen som deltar i videregående utdanning, mens deltagelsen er høyere enn snittet for norskfødte med foreldre fra Afrika, Asia etc. Både innvandrerne og de norskfødte i Bærum ligger imidlertid over landsgjennomsnittet for sine grupper, med henholdsvis 80 og 95 prosent deltagelse.

3.4.2. Gjennomstrømming i videregående utdanning

Tabell 3.8. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, som startet i grunnkurs for første gang høsten 2005, 2006 og 2007, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, kjønn og landbakgrunn. Bærum. Prosent

	I alt antall	I alt prosent	Fullført med studie- eller yrkeskompetanse			Ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse			
			I alt	Fullført på normert tid	Fullført på mer enn normert tid	I alt	Fortsatt i videregående opplæring	Gjennomført, ikke bestått	Sluttet underveis
Kommunen i alt	4 430	100	84	73	11	16	3	5	8
Menn	2 302	100	81	67	13	19	4	7	9
Kvinner	2 128	100	88	79	9	12	2	3	7
Innvandrere fra Afrika, Asia etc	145	100	63	41	23	37	8	11	17
Menn	84	100	55	30	25	45	12	13	20
Kvinner	61	100	75	56	20	25	3	8	13

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Lavt frafall i Bærum

Frafallet i videregående utdanning i Bærum er høyt blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. sammenlignet med den øvrige befolkningen i kommunen. 41 prosent av dem som startet på grunnkurs for første gang i 2005, 2006 eller 2007, fullførte på normert tid. 23 prosent fullførte på mer enn normert tid og 37 hadde ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Av alle elever i kommunen under ett, fullførte 73 prosent på normert tid og det var kun 16 prosent som ikke hadde oppnådd studie- eller yrkeskompetanse fem år etter at de startet sin videregående utdanning.

Det er særlig guttene fra Afrika, Asia etc. som faller igjennom. 30 prosent av dem hadde fullført på normert tid og 25 prosent på mer en normert tid. 45 prosent hadde ikke studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Jentene i samme gruppe gjorde det betydelig bedre. 56 prosent av dem fullførte på normert tid og 25 prosent hadde ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse.

Likevel utmerker Bærum seg positivt, med en spesielt høy andel av innvandrere fra Afrika, Asia etc. som har fullført videregående utdanning, sammenlignet med samme gruppe i andre kommuner. På landsbasis hadde hele 59 prosent av guttene og 41 prosent av jentene i denne gruppen som startet videregående utdanning i løpet av de tre årene ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Av kommunene i utvalget vårt er det kun Lørenskog som har en høyere andel som fullførte med studie- eller yrkeskompetanse.

Det var kun til sammen 27 innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. som begynte på videregående utdanning i løpet av 2005, 2006 og 2007. De er så få at de ikke blir tatt med i tabellen eller kommentert.

3.4.3. Utdanningsnivå

Tabell 3.9. Personer 25-54 år og over etter andel med høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Bærum. 1.oktober 2012

	Hele befolkningen		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre			
			EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.		EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.	
	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning
Hele landet										
I alt	4 062 000	29	253 000	34	280 000	26	4 800	35	27 400	18
Menn	2 029 000	26	148 000	27	132 000	25	2 500	31	14 100	15
Kvinner	2 033 000	32	105 000	44	148 000	27	2 300	39	13 300	21
Bærum										
I alt	47 115	61	6 053	59	5 576	40	126	56	223	48
Menn	23 500	58	3 577	49	2 431	38	60	60	111	44
Kvinner	23 615	65	2 476	71	3 145	41	66	53	112	51

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Stor andel med høyere utdanning i Bærum

Bærum ligger over landsgjennomsnittet i andel som har høyere utdanning for alle grupper, både befolkningen i alt, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. og fra Afrika, Asia etc.

De fleste gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum har lavere utdanning enn i den øvrige befolkningen. Gruppen som skiller seg ut med høyest andel med høyere utdanning er likevel kvinnelige innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. Både kvinner og menn som har innvandret fra Afrika, Asia etc., har betydelig lavere utdanningsnivå enn befolkningen ellers.

3.4.4. Deltakelse i høyere utdanning

Tabell 3.10. Antall bosatte personer 19-24 år, etter deltakelse i høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Bærum. 1. oktober 2012

	Hele befolkningen		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre			
			EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.		EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.	
	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning
Hele landet ..										
I alt	403 000	32	19 600	10	28 400	19	990	42	11 000	38
Menn	206 000	26	9 900	8	14 000	16	510	39	5 600	32
Kvinner	196 000	39	9 700	13	14 500	22	480	44	5 400	44
Bærum										
I alt	8 255	44	382	8	639	18	60	40	218	41
Menn	4 205	40	198	5	262	15	37	43	108	32
Kvinner	4 050	48	184	12	377	20	23	35	110	49

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mange norskfødte med innvandrerforeldre deltar i høyere utdanning

I landet som helhet og i alle grupper blant dem med innvandrerbakgrunn er det en betydelig større andel kvinner enn menn i alderen 19-24 år som deltar i høyere utdanning. Bærum skiller seg ikke mye fra mønsteret for landet som helhet. I den lille gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre fra EU, Nord-Amerika etc. er det imidlertid flere menn enn kvinner som deltar i høyere utdanning.

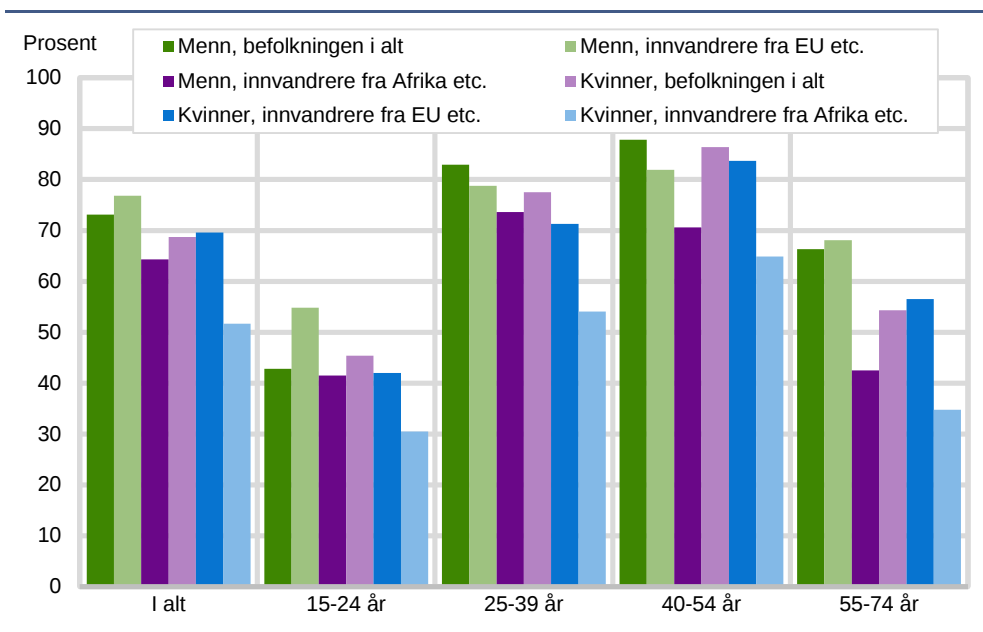
Andelen av innvandrere fra EU, Nord-Amerika som deltar i høyere utdanning er lavere enn andelen av innvandrere fra Afrika, Asia etc.. De aller fleste i denne gruppen kommer for å jobbe, og har sannsynligvis jobb ved ankomst. Flere innvandrerne fra Afrika, Asia etc. kan være nødt til å ta utdanning før de kan få jobb.

3.5. Arbeid

- I forhold til landet som helhet har Bærum høyt sysselsettningsnivå for mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. og for alle grupper i alderen 40 år og eldre.
- Sammenlignet med landet er arbeidsledigheten lav i Bærum, også blant innvandrerne. Likevel er det fem ganger så sannsynlig at en innvandrer fra Afrika, Asia etc. skal være arbeidsledig eller på tiltak som at en person i den øvrige befolkningen skal være det.
- Både innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og Afrika, Asia etc. er mest overrepresentert i næringen rengjøringsvirksomhet.
- Andelen selvstendig næringsdrivende er noe lavere for innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn for Bærums samlede befolkning.

3.5.1. Sysselsettningsnivå

Figur 3.12. Sysselsatte i Bærum etter alder og landbakgrunn. Personer 15-74 år. 4.kvartal 2012. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.11. Sysselsetting etter alder og innvandrerbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Landet. Prosent

Landet	I alt	15-24 år	25-39 år	40-54 år	55-74 år
Menn, befolkningen i alt	72	51	84	85	58
Menn, innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	76	54	81	81	60
Menn, innvandrere fra Afrika, Asia etc.	58	38	68	63	38
Kvinner, befolkningen i alt	66	51	78	82	47
Kvinner, innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	68	51	73	78	50
Kvinner, innvandrere fra Afrika, Asia etc.	50	34	53	58	33

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere fra Afrika, Asia etc. har høyere sysselsetting enn i landet ellers

I landet som helhet er 69 prosent av innbyggerne mellom 15 og 74 år sysselsatt, 72 prosent av mennene og 66 prosent av kvinnene. I Bærum er andelen noe høyere, 71 prosent i alt, 73 prosent av mennene og 69 prosent av kvinnene. Som i landet ellers er sysselsetningsandelen høyere enn snittet for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (74 prosent) og lavere for dem fra Afrika, Asia etc. (57 prosent). Totaltallene er imidlertid farget av alderssammensetningen i de enkelte gruppene. Mange av innvandrerne fra Afrika, Asia etc. er i alderen 15-24 år, en alder da mange ikke arbeider fordi de går på skole eller studerer.

Bærum skiller seg fra landet som helhet ved at det er flere mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. som er yrkesaktive i Bærum enn i landet, 64 prosent mot 58

prosent. Dessuten er det lavere yrkesaktivitet blant de yngste kvinnene i Bærum, både innvandrere og andre. Blant de som er 40 år og eldre ligger yrkesaktiviteten i Bærum høyere enn i landet for alle grupper.

Sysselsettingsnivået har ikke endret seg mye siden 2006 for folk i Bærum generelt eller for innvandrere fra Afrika, Asia etc. I den yngste aldersklassen, 15-24 år, er det noen færre som arbeidet i 2012 enn i 2006. Dette kan delvis forklares med at aldersklassen i 2006 var 16-24 år.

Flere av de norskfødte med innvandrerforeldre enn av innvandrerne har arbeid

Det var 550 norskfødte med innvandrerforeldre som hadde arbeid i 2012, 180 med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. og 370 fra Afrika, Asia etc., som var 69 prosent av etterkommerne fra EU, Nord-Amerika etc. og 54 prosent av dem fra Afrika, Asia etc. Sysselsettingsgraden er noe høyere for norskfødte med innvandrerforeldre enn for innvandrere. De norskfødte gjør det altså noe bedre på arbeidsmarkedet enn innvandrerne, men forskjellen er ikke stor.

3.5.2. Arbeidsledige

Tabell 3.12. Registrerte arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak (bruttoledige), alle bosatte og innvandrere etter land-bakgrunn, personer i alderen 20-66 år. 4. kvartal 2012. Antall og i prosent av befolkningen 20-66 år i hver gruppe. Landet og Bærum

	Antall					Prosent				
	Alle bosatte	Befolkning ekskl. innvandrere og norsk-fødte med innvandrerforeldre	Innvandrere			Alle bosatte	Befolkning ekskl. innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	Innvandrere		
			I alt	Fra EU, Nord-Amerika etc.	Fra Afrika, Asia etc.			I alt	Fra EU, Nord-Amerika, etc.	Fra Afrika, Asia, etc.
Hele landet	75 000	44 900	29 100	9 800	19 300	2,4	1,5	5,9	4,2	7,5
Menn	41 200	26 200	14 500	5 600	8 800	2,6	1,8	5,6	4,0	7,4
Kvinner	33 900	18 800	14 700	4 200	10 500	2,2	1,3	6,4	4,5	7,6
Bærum	1 280	600	660	290	370	1,8	1,1	4,5	3,8	5,4
Menn	690	320	350	180	180	2,0	1,2	4,8	4,0	5,8
Kvinner	590	280	310	110	200	1,7	1,0	4,3	3,4	5,0

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

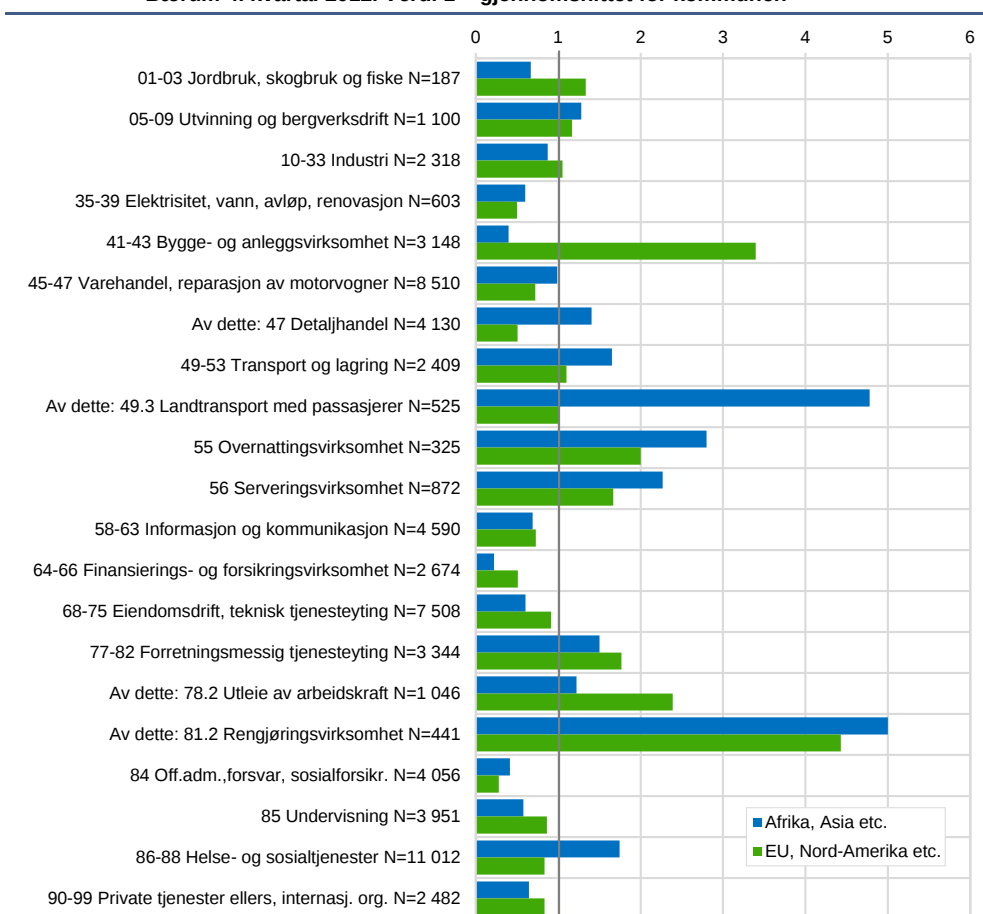
Halvparten av alle arbeidsledige er innvandrere

Bruttoledigheten, dvs. andelen registrerte ledige og deltakere på tiltak, er betraktelig høyere blant innvandrere i Bærum enn i den øvrige befolkningen. Aller høyest er den for innvandrere fra Afrika, Asia etc., med 5,4 prosent, mot 3,8 prosent for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og kun 1,1 prosent for den øvrige befolkningen. Mens innvandrerne utgjør 22 prosent av befolkningen i alderen 20-66 år i Bærum, er 50 prosent av personene som er arbeidsledige eller på tiltak innvandrere.

Om vi sammenligner med landsgjennomsnittet, er ledigheten likevel lav i Bærum for alle grupper, også for innvandrere.

3.5.3. Næringer

Figur 3.13. Relativ næringsfordeling blant sysselsatte innvandrere etter landbakgrunn, Bærum 4. kvartal 2012. Verdi 1 = gjennomsnittet for kommunen

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.13 viser forholdet mellom andel i den enkelte næring blant innvandrere fra henholdsvis Afrika, Asia etc. og EU, Nord-Amerika etc., og alle sysselsatte i kommunen samlet. Verdiene i figuren er andelen innen de respektive gruppene som er sysselsatt i den enkelte næringen dividert på andelen sysselsatte i befolkningen i alt i næringen.

Siden innvanderne er overrepresentert i noen næringer er de tilsvarende *underrepresentert* i andre. I fjerde kvartal 2012 var det registrert 59 560 sysselsatte i Bærum, av disse var 6 020 innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og 4 300 innvandrere fra Afrika, Asia etc. De yrkesaktive norskfødte med innvandrer var så få at de ikke er tatt med i næringsoversikten.

Flest fra Afrika, Asia etc. er sysselsatt i helse- og sosialtjenester, de er mest overrepresentert i rengjøring

Næringene som innvanderne med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er overrepresentert i er forholdsvis små. Landtransport av passasjerer omfatter buss- og taxitransport, og ikke kun sjåfører, men også administrasjon. I denne næringen er 35 prosent av de sysselsatte innvandrere fra Afrika, Asia etc. I rengjøringsvirksomhet er andelen 34 prosent, i overnattingsvirksomhet 19 prosent og i serveringsvirksomhet 17 prosent.

Om man ser på antall sysselsatte blir bildet et annet. Da er det Helse- og sosialtjenester som sysselsetter flest innvandrere fra Afrika, Asia etc., med 1 390, mot kun 185 innen landtransport av passasjerer.

Flest fra EU, Nord-Amerika etc. er sysselsatt i bygge- og anleggsvirksomhet, også de mest overrepresentert i rengjøring

Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. skiller seg ikke like mye fra de øvrige sysselsatte i kommunen som dem fra Afrika, Asia etc. Likevel er de også konsentrert i to av de samme næringene, overnattingsvirksomhet og rengjøringsvirksomhet. Om vi ikke bare ser på andel, men også antall sysselsatte, er det imidlertid i bygge- og anleggsvirksomhet vi finner aller flest fra EU, Nord-Amerika etc. Tallene viser at det er 3,5 ganger mer sannsynlig at en innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. arbeider i bygg- og anleggssektoren enn at en gjennomsnitts Bærumsborger gjør det samme.

3.5.4. Selvstendig næringsdrivende

Tabell 3.13. Personer som er selvstendig næringsdrivende etter kjønn og landbakgrunn. Innvandrere og bosatte i alt. Antall og i prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. Bærum og hele landet. 4. kvartal 2012

	Antall				Prosent			
	Alle bosatte	Innvandrere i alt	Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	Innvandrere fra Afrika, Asia etc.	Alle bosatte	Innvandrere i alt	Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	Innvandrere fra Afrika, Asia etc.
Hele landet	160 000	17 500	9 500	8 000	4,3	3,3	3,8	2,8
Menn	114 000	11 700	6 300	5 400	5,9	4,2	4,2	4,1
Kvinner	46 000	5 800	3 200	2 600	2,5	2,3	3,2	1,7
Bærum	3 470	680	470	210	4,1	4,2	5,7	2,7
Menn	2 160	430	290	150	5,2	5,3	6,2	4,2
Kvinner	1 300	250	190	60	3,1	3,1	5,2	1,4

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Flere selvstendig næringsdrivende innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.

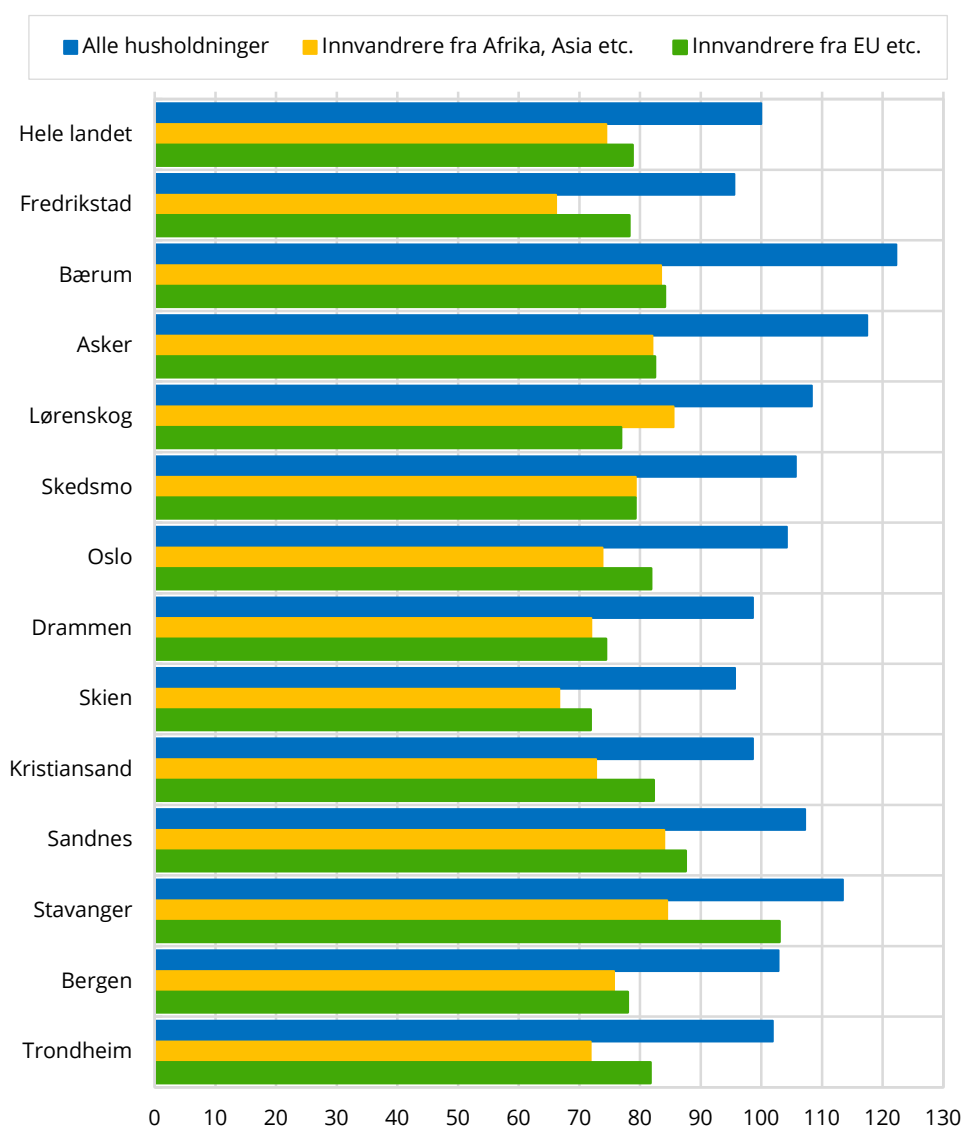
I alt var det 680 innvandrere som var selvstendig næringsdrivende i Bærum 4.kvartal 2012, 470 av dem fra EU, Nord-Amerika etc. og 210 fra Afrika, Asia etc. Relativt sett var det også langt flere selvstendig næringsdrivende innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. enn fra Afrika, Asia etc. Andelen selvstendig næringsdrivende i Bærum er litt lavere enn i landet som helhet. Blant innvandrerne fra EU, Nord-Amerika etc. i Bærum er imidlertid andelen selvstendig næringsdrivende høyere enn landsgjennomsnittet for gruppen. Og det er vanligere at innvandrere fra denne gruppen er selvstendig næringsdrivende enn i kommunens befolkning som helhet.

3.6. Økonomiske levekår

- Inntektsnivået blant alle husholdninger i Bærum er 22 prosent høyere enn inntektsnivået for hele landet. Inntektsnivået blant innvandrere i Bærum fra Afrika, Asia etc. er på 68 prosent av inntektsnivået i hele kommunen, mens innvandrerne fra EU, Nord-Amerika etc. ligger på 69 prosent.
- I Bærum er andel som mottar økonomisk sosialhjelp generelt lavere enn for landet totalt i de fleste gruppene. Innvandrerne fra Afrika, Asia etc. ligger imidlertid på landsgjennomsnittet for sin gruppe.
- I Bærum er andelen med uførepensjon generelt mye lavere enn landet, for alle grupper av innvandrere og for den øvrige befolkningen. Innvandrerne fra Afrika, Asia etc. ligger nærmest landsgjennomsnittet for sin gruppe.

3.6.1. Inntekt

Figur 3.14. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i landet. Utvalgte kommuner. 2011. Verdi 100 = gjennomsnitt for landet

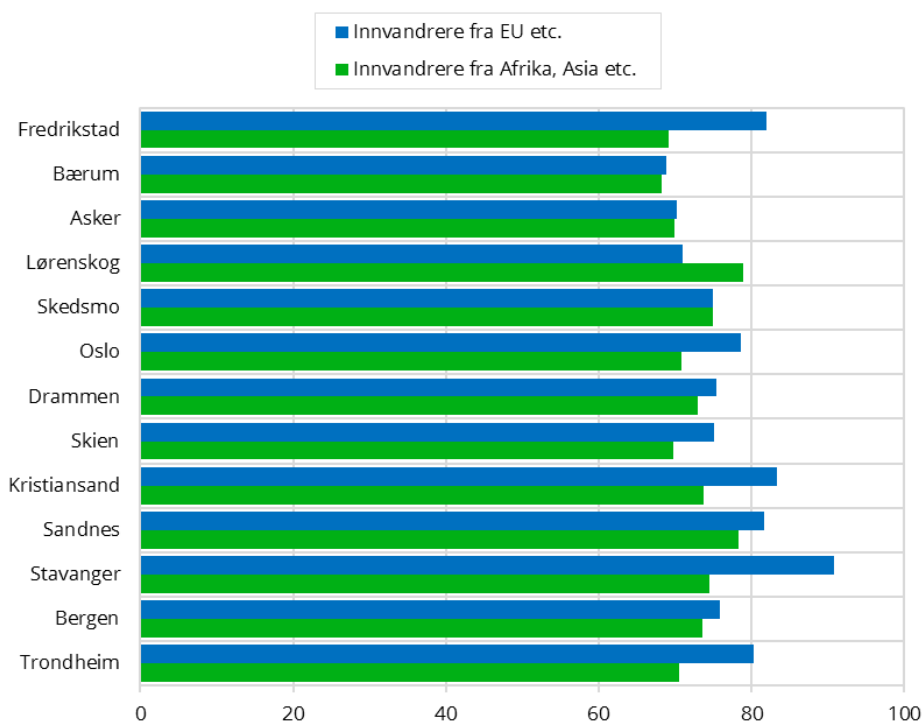
Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Innvandrerfamilier fra Afrika, Asia etc. har 2/3 av inntektsnivået til befolkningen i alt

I Bærum hadde innvandrere fra Afrika, Asia etc. en median inntekt etter skatt per forbruksenhet på 266 200 kroner i 2011. Dette tilsvarer 84 prosent av inntektsnivået til alle husholdninger i Norge, hvor hovedinntektstaker var i alderen

25-55 år (318 800 kroner). Bærum er én av de kommunene hvor innvandrere fra Afrika, Asia etc. hadde høyest inntektsnivå sammenlignet med hele befolkningen. Bare i Lørenskog, Stavanger og Sandnes var inntektsnivået like høyt eller høyere. Det er ingen forskjell på inntektsnivået blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. og innvandrere fra EU etc.

Figur 3.15. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i egen kommune. Utvalgte kommuner. 2011. 100 prosent = gjennomsnitt for landet

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I Bærum har alle husholdninger et inntektsnivå som er 22 prosent høyere enn medianinntekten til alle husholdninger i Norge. Innvandrere fra Afrika, Asia etc. i Bærum har 68 prosent av medianinntekten til husholdningene i kommunen. Sammenlignet med de andre kommunene som omtales her, er Bærum den kommunen hvor innvandrere fra Afrika, Asia etc. har det laveste nivået sett i forhold til inntektsnivået i hele kommunen. Innvandrere fra EU etc. har inntekter som utgjør 69 prosent av nivået til alle husholdninger i Bærum. Dette er også det laveste nivået, sammenlignet med innvandrere fra EU etc. i de andre kommunene. I de fleste kommunene er inntekten for EU, Nord-Amerika etc. høyere enn fra Afrika, Asia etc., i Bærum er imidlertid gjennomsnittet helt likt for de to gruppene.

3.6.2. Sosialhjelp

Med "sosialhjelp" menes den økonomiske stønad til livsopphold som Lov om sosiale tjenester i NAV § 18 gir rett til for de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter. "Sosialhjelpsmottaker" defineres dermed som en person som er registrert som mottaker av denne økonomiske stønaden i et gitt tidsrom. Det er ingen tidsavgrensning på hvor lenge personer kan motta sosialhjelp. Det er mange som opplever å motta sosialhjelp i flere perioder og også over flere år.

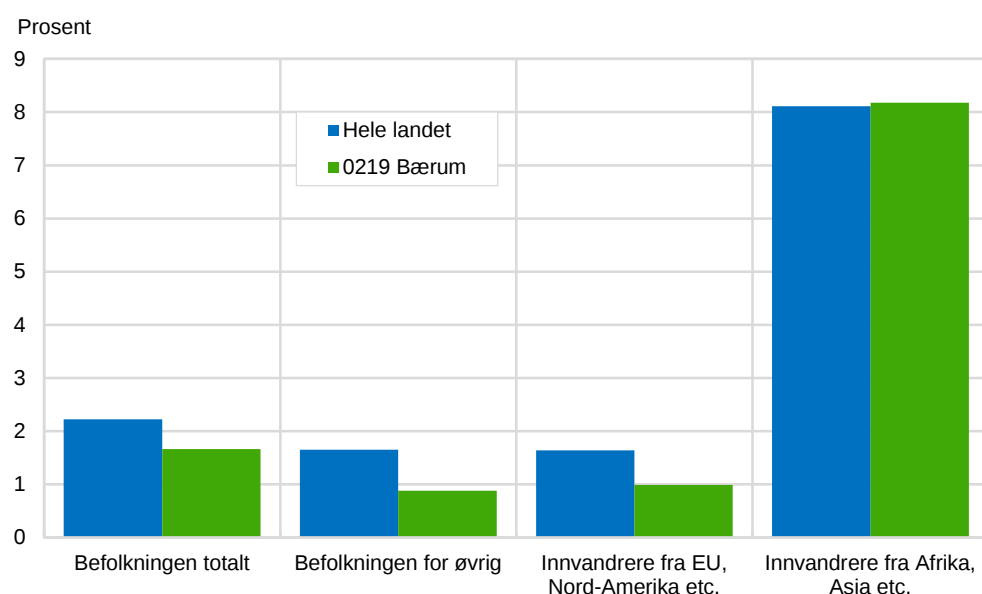
I 2012 mottok 2,2 prosent av landets befolkning sosialhjelp. For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er denne prosenten i overkant av 8, mens innvandrere fra EU-Nord-Amerika etc. lå under landsgjennomsnittet (1,6 prosent). I landet var 0,8 prosent langtidsmottakere (mottakere av sosialhjelp 6 måneder eller mer i løpet av året). For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er antallet langtidsmottakere 3,9 prosent.

Data om sosialhjelp kan imidlertid være noe vanskelige å tolke, da nye innvandrere ofte vil ha rett på introduksjonsstønad som et alternativ til sosialhjelp, mens eldre innvandrere som når pensjonsalder uten opptjente rettigheter i Folketrygden kan ha rett på supplerende stønad som er en inntektsprøvd alderpensjon for dem med kort botid. Innføringen av disse stønadene gjør at sammenlikning av økonomisk sosialhjelp til innvandrere over tid, spesielt før og etter innføringene, blir vanskeligere.

Like stor andel av innvandrere fra Afrika, Asia etc. mottar sosialhjelp som i landet som helhet

I Bærum er andelen som mottar økonomisk sosialhjelp generelt litt lavere enn for landet totalt i de fleste grupper. For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er andelen på samme nivå som for hele landet. For langtidsmottakere er andelen nokså like i Bærum som resten av landet, bortsett fra for innvandrere fra Afrika, Asia etc., der andelen langtidsmottakere er vesentlig høyere i Bærum.

Figur 3.16. Mottakere av økonomisk sosialhjelp, etter innvandrerkategori. Bærum og hele landet. 2012. Prosent

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.6.3. Uførepensjon

Uførepensjon er aktuelt for personer med varig nedsatt inntektsevne på grunn av sykdom eller skade. Hovedregelen er at personene må ha vært medlem i folketrygden de siste tre årene frem de blir uføre.

For innvandrere kan muligens mangel på opptjente rettigheter i Folketrygden medføre mindre bruk av uførepensjon. At nesten ingen norskfødte med innvandrerforeldre mottar uførepensjon, beror imidlertid først og fremst på at de aller fleste av dem ikke har kommet opp i en alder der uførepensjon er vanlig.

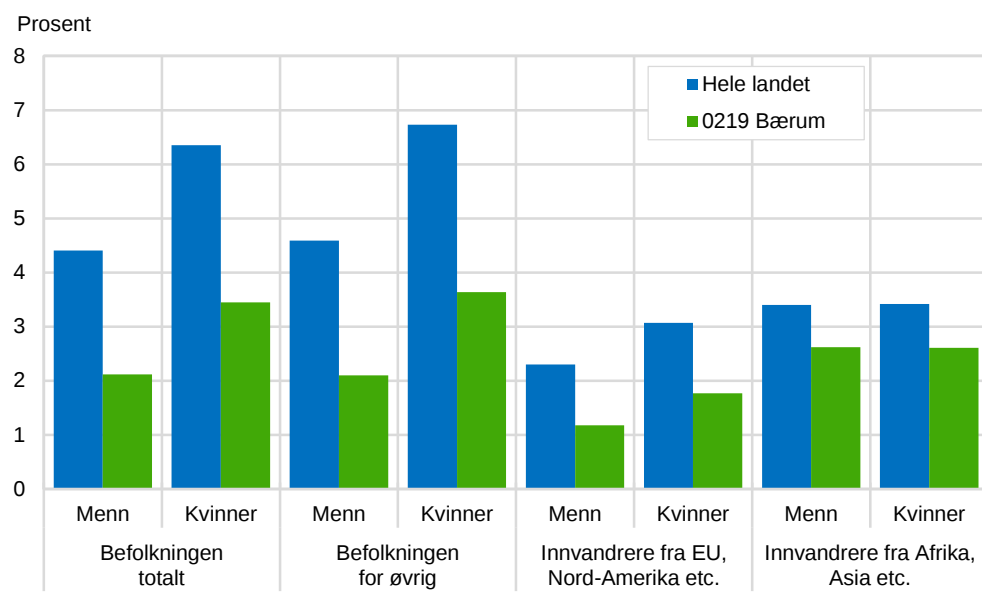
I landet som helhet mottar 5,4 prosent av befolkningen uførepensjon i større eller mindre grad. Andelen er noe høyere blant kvinner (6,4 prosent) enn menn (4,4 prosent). Både for menn og kvinner er andelen med uførepensjon marginalt høyere i befolkningen for øvrig enn i noen av de innvandringsrelaterte gruppene, 6,9 prosent for kvinner og 4,7 prosent for menn. For menn ligger gruppen innvandrere fra Afrika, Asia etc. høyere enn andelen totalt, 5,2 prosent. For kvinner er andelen lavere i begge innvandrergruppene. De høyeste andelenene utenom befolkningen for øvrig er blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. (4,2 prosent) og innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (3,1 prosent).

Få med uførepensjon

I Bærum er andelen med uførepensjon generelt lavere enn i hele landet. Blant mennene er det størst forskjeller i befolkningen for øvrig (2,1 prosent i Bærum sammenlignet med 4,6 prosent for hele landet) og blant innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (1,2 prosent i Bærum sammenlignet 2,3 prosent i hele landet). For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er forskjellene mindre (2,6 prosent mot 3,4 prosent).

For kvinner er forskjellene størst for befolkningen for øvrig (3,6 prosent sammenlignet med 6,7 prosent) og for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (1,8 prosent sammenlignet med 3,1 prosent), men forskjellen er stor også for innvandrere fra Afrika, Asia etc. (2,6 prosent sammenliknet med 3,4 prosent).

Figur 3.17. Andel med uførepensjon, 45-66 år. Kjønn og innvandringsrelatert gruppe, Bærum og hele landet, 2012

Kilde: NAV og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.6.4. Alderspensjon

Alderspensjon fra folketrygden er en ordning som sikrer inntekt i alderdommen. Det er mulig å starte å ta ut alderspensjon etter fylte 62 år. For å ta ut alderspensjon før fylte 67 år, må personer ha tilstrekkelig høy opptjening.

For hele landet er det 13,2 prosent som mottar alderspensjon, noe høyere andel blant kvinner (14,9 prosent) enn for menn (11,5 prosent). Andelen er høyest i befolkningen for øvrig, og lavere enn gjennomsnittet i begge innvandrerguppene. Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc., ligger imidlertid nesten på nivå med gjennomsnittet. Forskjellene mellom menn og kvinner og mellom innvandrerguppene er i stor grad et resultat av aldersforskjellene mellom gruppene.

Merk at noen innvandrere som ikke har opptjente rettigheter etter Folketrygden på grunn av for kort botid kan ha rett på behovsprøvd supplerende stønad. For Bærum er andelen generelt på samme nivå som hele landet, men med noe lavere andel for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.

Tabell 3.14. Alderspensjonister etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn, Bærum og hele landet. 2012. Prosent

	Kvinner		Menn	
	Hele landet	Bærum	Hele landet	Bærum
Befolkningen totalt	15	15	11	11
Befolkningen for øvrig	16	16	13	12
Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	15	20	8	10
Innvandrere fra Afrika, Asia etc.	2	3	2	2

Kilde: NAV og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Referanser

Egge-Hoveid, Kristin (2012): Kontantstøtte: Stadig færre mottakere av kontantstøtte. SSB magasinet, Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2012-03-05-01.html

Henriksen, Tor (2012): Kommunestyre- og fylkestingsvalget, velgerundersøkelse blant innvandrere, 2011. Publisering på www.ssb.no. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/valg/statistikker/vundkinnv/hvert-4-aar/2012-03-01#content>

Aalandslid, Vebjørn (2007): Innvandreres demografi og levekår i 12 kommuner i Norge. Rapporter 2007/24 Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200724/rapp_200724.pdf

Figurregister

3.1.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre i Bærum, etter landbakgrunn. 1998-2013. Dagens landgruppering.....	107
3.2.	De 10 største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn. Bærum. 1. januar 2013.....	109
3.3.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre etter landbakgrunn, og den øvrige befolkningen, etter alder. Bærum. 1. januar 2013. Prosent.....	110
3.4.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn og alder. Bærum. 1. januar 2013	111
3.5.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i prosent av total befolkning i delområdene. Tallene viser delområdenummer, som også ligger i tabell 3.4. Bærum. 1. januar 2013	113
3.6.	Familieinnvandrere etter familiegjenforeningstype og kjønn. Bærum kommune. Bosatte per 1. januar 2013. Absolutte tall	118
3.7.	Stemmegeving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og landbakgrunn. Bærum og landet.....	119
3.8.	Stemmegeving ved kommunestyre- og fylkestingsvalget 2011 for innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med norsk statsborgerskap, etter kjønn og botid. Bærum og landet.....	119
3.9.	Andel barn med barnehageplass i alt og andel minoritetsspråklige barn med barnehageplass. Utvalgte kommuner. 2012.....	122
3.10.	Andel barn 1 og 2 år som bruker kontantstøtte etter innvandrerbakgrunn, innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre. Utvalgte kommuner, 1.9.2011	123
3.11.	Deltagelse i videregående utdanning, alle bosatte samt innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre fra Afrika, Asia, etc., 16-18 år. Landet og Bærum. 1. oktober 2012. Prosent	124
3.12.	Sysselsatte i Bærum etter alder og landbakgrunn. Personer 15-74 år. 4.kvartal 2012. Prosent.....	127
3.13.	Relativ næringsfordeling blant sysselsatte innvandrere etter landbakgrunn, Bærum 4. kvartal 2012. Verdi 1 = gjennomsnittet for kommunen	129
3.14.	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i landet. Utvalgte kommuner. 2011. Verdi 100 = gjennomsnitt for landet.....	131
3.15.	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i egen kommune. Utvalgte kommuner. 2011. 100 prosent = gjennomsnitt for landet	132
3.16.	Mottakere av økonomisk sosialhjelp, etter innvandrerkategori. Bærum og hele landet. 2012. Prosent	133
3.17.	Andel med uførepensjon, 45-66 år. Kjønn og innvandringsrelatert gruppe, Bærum og hele landet, 2012.....	134

Tabellregister

3.1.	Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2013. Antall og prosent. Hele landet og Bærum.....	107
3.2.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum og hele landet, etter landbakgrunn. De største gruppene. 1. januar 2013	108
3.3.	Innvandrere i Bærum, etter botid i Norge. Prosent. 1. januar 2013	110
3.4.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Bærum, etter landbakgrunn. Delområde. 1. januar 2013. Prosent	112
3.5.	Befolkningsendringer 1.1.2010 til 1.1.2013 etter landbakgrunn. Antall. Bærum.....	114
3.6.	Innvandrere, etter innvandringsgrunn og landbakgrunn. Bærum kommune. Per 1. januar 2013.....	116
3.7.	Familieinnvandrede etter familiegjenforeningstype, landbakgrunn og herboendes innvandringskategori. 1. januar 2013. Bærum kommune	117
3.8.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, som startet i grunnkurs for første gang høsten 2005, 2006 og 2007, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, kjønn og landbakgrunn. Bærum. Prosent....	125
3.9.	Personer 25-54 år og over etter andel med høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Bærum. 1.oktober 2012.....	126
3.10.	Antall bosatte personer 19-24 år, etter deltakelse i høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Bærum. 1. oktober 2012	126
3.11.	Sysselsetting etter alder og innvandrerbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Landet. Prosent.....	127
3.12.	Registrerte arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak (bruttoledige), alle bosatte og innvandrere etter landbakgrunn, personer i alderen 20-66 år. 4. kvartal 2012. Antall og i prosent av befolkningen 20-66 år i hver gruppe. Landet og Bærum	128
3.13.	Personer som er selvstendig næringsdrivende etter kjønn og landbakgrunn. Innvandrere og bosatte i alt. Antall og i prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. Bærum og hele landet. 4. kvartal 2012	130
3.14.	Alderspensjonister etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn, Bærum og hele landet. 2012. Prosent	134

